

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel, 24.5.2006
KOM(2004) 236 lõplik

2004/0153(COD)

Muudetud ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

millega luuakse ~~integreeritud~~ tegevusprogramm elukestva õppe alal

**Kohandamine vastavalt 17. mai 2006. aasta kokkuleppele 2007.–2013. aasta
finantsraamistiku kohta**

(esitanud komisjon vastavalt asutamislepingu artikli 250 lõikele 2)

SELETUSKIRI

1. TAUSTTEAVE

- 1.1. Komisjoni ettepanek edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule [KOM(2004) 474] vastavalt asutamislepingu artikli 175 lõikele 1: **15. juuli 2004.**

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus: 10. veebruar 2005 (CES0139/2005).

Regioonide Komitee arvamus: 23. veebruar 2005 (CDR0258/2004).

Euroopa Parlamendi õigusloomega seotud arvamus (esimene lugemine): 25. oktoober 2005 (T6-0395/2005).

Nõukogu osaline poliitiline kokkulepe: 15. november 2005 (14690/05).

2. KOMISJONI ETTEPANEKU EESMÄRGID

- 2.1. Asutamislepingu artiklitel 149 ja 150 põhineva ettepaneku eesmärk oli kehtestada aastateks 2007–2013 uus integreeritud elukestva õppe programm, mis asendaks programme Socrates, Leonardo da Vinci, e-õpe ja nendega seotud programme, mis lõppevad 2006. aasta lõpus.
- 2.2. Elukestva õppe programm koosneb neljast eriprogrammist: Comenius, programm üldharidustegevuseks, mis puudutavad põhikooli ja keskkooli; Erasmus, programm haridustegevuseks ja täiendõppetegevuse jaoks kõrghariduse tasemel; Leonardo da Vinci, programm kutsehariduse ja -õppe kõikide muude aspektide jaoks; ja Grundtvig, programm täiskasvanute hariduse jaoks. Lisaks sisaldab ettepanek nelja võtmetegevust hõlmavat ristprogrammi, mis käsitleb eespool kirjeldatud poliitilisi küsimusi ning sisaldab erisätteid keeleõppe ning info- ja sidetehnoloogiaga seotud tegevuste kohta – kui need jäävad väljapoole eriprogrammide kohaldamisala – ja varasemast mahukama levitustegevuse kohta, ning programmi Jean Monnet, mis toetab Euroopa integratsiooni ning hariduse ja koolitusega tegelevate Euroopa institutsioonide ja ühenduste tegevust.
- 2.3. Ettepanekus käsitletakse olulisi vajadusi, mis on seotud liikmesriikide haridus- ja koolitussüsteemide ajakohastamise ja kohandamisega eelkõige strateegiliselt oluliste Lissaboni eesmärkide raames, ning selle eesmärk on viia üleeuroopaline lisaväärtus otse kodanikeni, kes osalevad liikuvus- ja muudes koostöömeetmetes.

3. EELARVE

3.1 Kavandatud eelarve esialgne maht oli 13,6 miljardit eurot (12,0 miljardit eurot 2004. aasta hindades), millest oleks saanud rahastada mitmesuguste eesmärkide saavutamist, et suurendada kõnealuses valdkonnas üleeuroopalise koostöö positiivset mõju, ja hulga uute abinõude kasutuselevõtmist (nt liikuvustoetused programmi Erasmus Mundus ühistel magistriõppekursustel osalevatele Euroopa Liidu õpilastele). Pärast 2007.–2013. aasta finantsraamistikku käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe sõlmimist on programmi eelarvet vähendatud

6,97 miljardi euron (6,2 miljardit eurot 2004. aasta hindades). Otsuses esitatud kvantifitseeritud eesmärgid on vastavalt muudetud. Programmide Comenius ja Grundtvig eesmärgid on vähendatud, sest Comenius hõlmab vaid 3% kõigist õpilastest ja see on õiguslikus aluses nimetamiseks liialt väike arv. Grundtvigi eesmärk sõltus täiskasvanud õppijate ja õpetajate liikuvuse uute meetodite kasutuselevõttust ning vähendatud eelarvest seda rahastada ei saa. Praeguste hinnangute kohaselt peaks programmi Erasmus eesmärgi (3 miljonit õpilast) saavutama 2011. aasta asemel 2012. aastaks. Leonardo Da Vinci eesmärgiks on seatud pisut üle 50% komisjoni ettepanekus nimetatust ning selle raames kavatakse 2013. aastal toetada 80 000 õppekohta.

- 3.2. Olemasolevad vahendid ei ole piisavad, et käivitada komisjoni ettepanekus käsitletud uusi meetmeid, välja arvatud programmiga Comenius hõlmatud teise taseme ülemise astme õpilaste liikuvusega seotud meetmed, mille kasutuselevõtt peaks toimuma uue programmi kehtivuse ajal suhteliselt väikeses mahus, ning Grundtvigi programmiga hõlmatud assistendina töötamise ja õpilaste liikuvusega seotud meetmed. Komisjon on teinud ettepaneku võtta täiendava meetmena kasutusele Euroopa Parlamendi soovitatud kava "Comenius-Regio", mis on suhteliselt väikesemahuline meede, mille eesmärk on tugevdada õpetajate piiriülest koostööd piirialadel. Vaatamata sellele, et praegu vastavad eelarveeraldised puuduvad, on komisjon programmi käsitlevasse otsusesse siiski alles jättnud viited kõigile algselt kavandatud uutele meetmetele, et säiliks võimalus need meetmed käivitada enne 2013. aastat, kui selleks vajalikud vahendid peaksid tekkima kas kehtiva programmielarve ümberjaotamise või üldise finantsraamistiku läbivaatamise tulemusena.
- 3.3. Otsuse lisa punktis B.10 iga nelja valdkondliku programmi jaoks ettenähtud minimaalsed assigneeringud tuli samuti läbi vaadata, et võtta arvesse kogu eelarve väiksemat mahtu.

4. ÜLEVAADE MUUDATUSETTEPANEKUTEST

4.1. Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

- 4.1.1. Euroopa Parlamendis esimesel lugemisel hääletatud 71 muudatusettepanekust on läbivaadatud ettepanekusse kas sõnasõnaliselt või sisuliselt üle võetud 42. Enamik neist muudatusettepanekutest muudavad otsuseelnõu paremaks, lisades viiteid asjaomastele põhimõtetele või protsessidele.
- 4.1.2. Järgmiste heakskiidetud muudatusettepanekutega tehakse sisult märkimisväärsed muudatusi, mis on otseselt seotud programmi sisu või elluviimisega.

Muudatusettepanekud 47 ja 48: nendega lisatakse ettepanekusse meede „Comenius-Regio“.

Muudatusettepanek 64: tegevustoetusi saavate määratud asutuste nimekirja lisatakse Euroopa Eripedagoogika Arendamise Agentuur. Nimetatud amet vastab kriteeriumidele, mille komisjon nimekirja koostamisel aluseks võttis: tegemist on programmi valdkonda kuuluva asutusega, mille haldamine ja/või rahastamine toimub valitsustevahelise süsteemi raames.

Muudatusettepanekud 67, 68, 69 ja 71: need on identsed nõukogu osalises poliitilises kokkuleppes tehtud muudatusettepanekutega ning nende tulemusena tõlgendatakse finantsmäärust viisil, mis võimaldaks programmi rakendamise lihtsamat ja paindlikumat korda kui ühenduse praeguste programmide puhul, nagu komisjon oli soovitanud oma esialgses ettepanekus.¹

4.2. Nõukogu muudatusettepanekud

4.2.1. Läbivaadatud komisjoni ettepanekus järgitakse nõukogu osalise poliitilise kokkuleppe teksti, välja arvatud järgmistel juhtudel:

(1) põhjendused 23, 24 ja 25; artikkel 14, artikli 17 lõike 2 punktid a ja b, artikkel 19, artikli 21 lõike 2 punktid a ja b, artikkel 23, artikli 25 lõike 2 punktid a ja b, artikkel 27, artikli 29 lõike 2 punktid a ja b, artikkel 31, artikkel 37 ja lisa punkt B.10. Need sätted viitavad otseselt või kaudselt programmi eelarvele ja jäeti nõukogu tekstist välja kuni jõutakse kokkuleppele Euroopa Liidu eelarve finantsraamistiku üle;

(2) Euroopa Parlamendi muudatusettepanekute 47, 48 ja 64 puhul, mille komisjon heaks kiitis ning mis käsitlevad meetet „Comenius-Regio“ ja Euroopa Eripedagoogika Arendamise Agentuur.

4.2.2. Komisjoni ettepanek sisaldab kaht nõukogu tekstis esitatud sisulist muudatusettepanekut:

(2) Artiklisse 9 pannakse tagasi nõue, mille kohaselt tuleb konsulteerida programmikomiteega konkreetsete projektide ja võrkude valimise korral, kui kavandatud toetuse summa on suurem kui 1 miljon eurot, või kui tegemist on horisontaalprogrammi poliitika arendamist käsitleva võtmetegevusega.

(1) Artikli 18 punktis c, artikli 22 punktis b ja artikli 30 punktis c laiendatakse detsentraliseeritud projektide lähenemist Leonardo da Vinci pilootprojektidelt ka Comeniusele, Erasmusele ja Grundtvigile.

4.2.3. Vastavalt nõukogu tekstile asendatakse läbivaadatud komisjoni ettepaneku kogu teksti ulatuses termin „integreeritud programm“ terminiga „elukestva õppe programm“ ning selle komponentidest rääkides kasutatakse termini „eriprogramm“ asemel terminit „allprogramm“. Lisaks sellele tehakse nõukogu teksti põhjal hulk vormilisi muudatusi, mille abil muutub otsuse ülesehitus selgemaks:

(1) endine artikkel 3 „Mõisted“ (uus artikkel 2) tõstetakse endise artikli 2 „Eriprogrammid“ ette (nüüd artikkel 3 „Allprogrammid“);

(2) iga allprogrammi konkreetsed eesmärgid viiakse endisest artiklist 2 asjaomase allprogrammi eesmäärke käsitlevasse artiklisse, kus neid nimetatakse enne tegevuseesmäärke;

¹ KOM(2004) 474 lõplik, punkt 2.3.

(3) artiklisse 9 koondatakse kogu programmi ja selle allprogrammide rakendusmeetmed, mis olid enne esitatud iga allprogrammi puhul täiendavates rakendusmeetmeid sisaldavates artiklites, mis on nüüd välja jäetud;

(4) välja on jäetud endine artikkel 13 „Ühismeetmed“, mida asendab uude artiklisse 13 lisatud viide vastastikusele täiendavusele asjaomaste ühenduse põhimõtetega.

4.3. Komisjoni muudatusettepanekud

4.3.1. Lisatud on uus põhjendus 19, milles viidatakse uuele ja oluliselt lihtsamale riiklike büroode tegevuskulude toetamise süsteemile: büroodele võib anda kindlasummalisi toetusi, mida ei käsitleta mitte paljudes eraldi sõlmitavates tegevustoetuste kokkulepetes vaid detsentraliseeritud vahendite jagamise kokkuleppes.

4.3.2. Selleks, et neljas valdkondlikus allprogrammis toimiks täielikult detsentraliseeritud projektijuhtimissüsteem, nagu nõukogu tekstis kirjeldatud, oleks eelarvele vaja lisada täiendavalt vähemalt 500 miljoni eurot, sest iga liikmesriik peaks saama eelarveeraldise, mis muudaks konkursikutse korraldamise ja valiku tegemise põhjendatuks, st liikmesriikidel peaks olema piisavalt raha, et protsessi lõppedes oleks võimalik rahastada mõistlikku hulka projekte. Arvestades märkimisväärsed eelarvekärpelid, on sellised vahendid olemas ainult Leonardo jaoks ja seega tuleb muuta lähenemist projektijuhtimisele. Seepärast on komisjon läbi vaadanud lisa punktis A.1.2 riiklike büroode jaoks esitatud menetluse 2, mille kohaselt juhitakse taotluste esitamise ja valiku protsessi tsentraalselt (liikmesriikide eksperdid kaasatakse kvaliteedi hindamise etapis) ning seejärel antakse vahendid edasi väljavalitud projektide koordinaatorite riiklikele büroodele, kes tegelevad ülejäänud protsessi juhtimisega.

4.3.3. Komisjon on lisanud uue punkti B.5, mis võimaldab kasutada partnerlustoetuslepinguid, mida võib valida ja rahastada nelja aasta pikkuseks ajavahemikuks ja mille pikendamise kord on lihtne.

5. MUUDETUD ETTEPANEK

5.1. Vastavalt asutamislepingu artikli 250 lõikele 2, muudab komisjon oma ettepanekut järgmiselt.

Muudetud ettepanek-ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,
millega luuakse ühtne tegevusprogramm elukestva õppe alal**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 149 lõiget 4 ja artikli 150 lõiget 4,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,²

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,³

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,⁴

vastavalt asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetlusele⁵

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu otsusega nr 382/1999/EÜ⁶ kehtestati ühenduse kutseõpet käsitleva tegevusprogrammi Leonardo da Vinci teine etapp.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 253/2000/EÜ⁷ kehtestati ühenduse haridusalase tegevusprogrammi Socrates teine etapp.
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 2318/2003/EÜ⁸ kehtestati mitmeaastane programm (2004–2006) info- ja sidetehnoloogiate tõhusaks integreerimiseks Euroopa haridus- ja koolitussüsteemidesse (e-õppe programm).
- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 791/2004/EÜ⁹ kehtestati ühenduse tegevusprogramm Euroopa tasandil tegutsevate asutuste edendamiseks ning haridus- ja koolitusvaldkondade eritegevuste edendamiseks.

² ELT C [...], [...], lk [...].

³ ELT C **221, 8.9.2005, lk 134.**

⁴ ELT C **164, 5.7.2005, lk 59.**

⁵ ELT C [...], [...], lk [...].

⁶ EÜT L 146, 11.6.1999, lk 33. Otsust on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

⁷ EÜT L 28, 3.2.2000, lk 1. Otsust on viimati muudetud otsusega 786/2004/EÜ (ELT L 138, 30.4.2004, lk 7).

⁸ ELT L 345, 31.12.2003, lk 9.

⁹ ELT L 138, 30.4.2004, lk 31.

- (5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega **nr 2241/2004/EÜ**¹⁰ kehtestati kvalifikatsiooni ja pädevuste läbipaistvuse ühtne raamistik (Europass).
- (6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega 2317/2003/EÜ¹¹ kehtestati programm kõrghariduse kvaliteedi parandamiseks ja kultuuridevahelise mõistmise edendamiseks kolmandate riikidega tehtava koostöö kaudu (Erasmus Mundus) (2008-2008).**
- (67) 29 Euroopa haridusministri 19. juunil 1999 allkirjastatud Bologna deklaratsiooniga kehtestati valitsustevaheline protsess, mille eesmärgiks on luua 2010. aastaks „Euroopa kõrghariduse piirkond“, mis eeldab ühenduse tasandi toetust.
- (78) Lissabonis 23.–24. märtsil 2000 peetud Euroopa Nõukogu erikohtumisel pandi paika Euroopa Liidu strateegiline eesmärk saada maailma kõige konkurentsivõimelisemaks ja dünaamilisemaks teadmuspõhiseks majandusjõuks, mida iseloomustaks säästev majanduskasv, rohkem paremaid töökohti ja suurem sotsiaalne ühtekuuluvus, ja kohustati haridusnõukogu üldiselt läbi arutama haridussüsteemide konkreetseid tulevikueesmärke, keskendudes ühishuvidetele ja -prioriteetidele, kuid austades rahvuslikku eripära.
- (9) Arenenud teadmisteühiskond on suurema majanduskasvu ja tööhõive saavutamisel võtmetähtsusega. Haridus ja koolitus on Euroopa Liidu jaoks Lissaboni eesmärkide saavutamisel esmatähtsad.**
- (810) 12. veebruaril 2001 võttis nõukogu vastu aruande haridus- ja koolitussüsteemide konkreetsete tulevikueesmärkide kohta. 14. juunil 2002 võttis nõukogu vastu nendele eesmärkidele järgneva üksikasjaliku tööprogrammi, mis eeldab ühenduse tasandi toetust.
- (911) Euroopa Nõukogu kohtumisel Göteborgis 15.–16. juunil 2001 lepitati kokku säästva arengu strateegias ja lisati Lissaboni tööhõive, majandusliku reformi ja sotsiaalse ühtekuuluvuse protsessile keskkonnanalane dimensioon.
- (1012) Euroopa Nõukogu kohtumisel Barcelonas 15.–16. märtsil pandi paika eesmärk muuta Euroopa Liidu haridus- ja koolitussüsteemid 2010. aastaks kvaliteedi mõõdupuuks kogu maailmas ja kutsuti üles parendama põhioskusi, eriti juba väga varasest east vähemalt kaht võõrkeelt õpetades.
- (1113) Komisjoni teatise¹² ja nõukogu resolutsiooniga¹³ elukestva õppe kohta kinnitatakse, et elukestvat õpet tuleks täiustada selle valdkonna ühenduse programmide raamistikku kuuluva tegevuse ja poliitika abil.
- (1214) Nõukogu 19. detsembri 2002. aasta resolutsiooniga Euroopa täiustatud koostöö edendamise kohta kutsehariduse ja koolituse valdkonnas¹⁴ kehtestati täiustatud Euroopa koostöö protsessi kutsehariduse ja koolituse valdkonnas, eeldades ühenduse

¹⁰ ELT L 390, 31.12.2004, lk 6.

¹¹ ELT L 345, 31.12.2003, lk 1.

¹² KOM (2001) 678 lõplik.

¹³ EÜT C 163, 9.7.2002, lk 1.

¹⁴ EÜT C 13, 18.1.2003, lk 2.

tasandi toetust. 31 Euroopa haridusministri 30. novembril 2002 kokkulepitud Kopenhaageni deklaratsiooniga seoti sidus nimetatud protsessiga tööturu osapooled ja kandidaatriigid.

(~~43~~**15**) Komisjoni teatis oskuste ja liikuvuse tegevuskava¹⁵ kohta märkis jätkuvat vajadust tegevuseks Euroopa tasandil täiustamaks haridus- ja koolituskvalifikatsioonide tunnustamist.

(~~44~~**16**) Komisjoni teatisega keeleõpet ja keelelist mitmekesisust edendava tegevusplaani kohta¹⁶ määrati kindlaks Euroopa tasandi tegevus ajavahemikus 2004-2006 ja eeldati järeelmeetmete rakendamist.

(17) Keelte õpetamise ja õppimise ning keelelise mitmekesisuse edendamine, sealhulgas ühenduse ametlikud keeled ning piirkondlikud ja vähemuskeeled, peaksid olema hariduse ja koolituse valdkonnas ühenduse meetmetes esmatähtsal kohal. Sellised meetmed on eriti olulised liikmesriikide piirialadel, kus need on seotud teistesse liikmeriikidesse kuuluvates naaberpiirkondades kasutatavate keeltega.

(~~45~~**18**) Esialgsed hinnanguaruanded olemasolevate Socratese ja Leonardo da Vinci programmide ning avaliku konsultatsiooni kohta seoses ühenduse tulevase tegevusega hariduse ja koolituse alal näitavad, et Euroopa tasandil on tugev ja mõnes suhtes kasvav vajadus jätkuva koostöö ja liikuvuse järele nendes valdkondades. Nendes rõhutati tihedamate sidemete loomise tähtsust ühenduse programmide ja põhimõtete arendamise vahel hariduse ja koolituse vallas, väljendati soovi struktureerida ühenduse tegevust nõnda, et see vastaks paremini elukestva õppe paradigmale ja rõhuti lihtsamale, kasutajasõbralikumale ja paindlikumale lähenemisele sellise tegevuse rakendamiseks.

(19) Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt võib programmi rakendamist lihtsustada, kasutades kindlasummalist rahastamist, mida võib võimaldada kas toetustena programmides osalejatele või ühenduse toetusena programmi haldamiseks riigi tasandil loodud struktuuridele.

(~~46~~**20**) Märkimisväärsed eelised tulenevad ühenduse riikidevahelisele koostööle ning liikuvusele hariduse ja koolituse valdkonnas suunatud toetuse integreerimisest ühtsesse programmi, mis võimaldaks suuremat sünergiat erinevate tegevusvaldkondade vahel ja pakuks suuremat võimalust toetada elukestva õppe arengut ning kooskõlastatuid, sujuvamaid ja tõhusamaid töökorraldusi. **Lisaks soodustaks ühtne programm paremat koostööd hariduse ja koolituse eri tasandite vahel.**

(~~47~~**21**) Seega tuleks luua integreeritud elukestva õppe programm, et elukestva õppe abil aidata kaasa Euroopa Liidu arengule arenenud teadmisteühiskonnana, mida iseloomustab säästev majanduslik areng, rohkem paremaid töökohti ja suurem sotsiaalne ühtekuuluvus.

¹⁵ KOM(2002)72.

¹⁶ KOM (2003) 449 (lõplik).

- (1822) Arvestades koolide, kõrghariduse, kutsehariduse ja täiskasvanute koolitussektorete eripära ning sellest tulenevat vajadust ühenduse tegevuse järele, mis põhineks neile kohaldatud eesmärkidel, tegevusviisidel ja organisatsioonistruktuuridel, on asjakohane säilitada individuaalprogrammid kõigile nimetatud neljale sektorile suunatud integreeritud elukestva õppe programmi raames, samas suurendades nende vahelist sidusust ja ühtsust.
- (1923) Oma teatisega „Rajades meie ühist tulevikku: laienenud liidu poliitilised väljakutsed ja eelarvevahendid 2007–2013“,¹⁷ määras komisjon rea kvantifitseeritud eesmärgi, mida peab saavutama ühenduse haridus- ja koolitusprogrammide uue põlvkonna abil, mis nõuavad liikuvuse ja partnerluse märkimisväärset suurendamist.
- (2024) Arvestades näidatud riikidevahelise liikuvuse kasulikke mõjusid üksikisikutele ja haridus- ja koolitussüsteemidele, suurt hulka rahuldamata nõudmisi liikuvuse osas kõigis sektorites ja selle tähtsust Lissaboni eesmärgi kontekstis, on vajalik oluliselt suurendada toetust riikidevahelisele liikuvusele nelja valdkonna allprogrammides.
- (25) Programmi Erasmus raames õpilastele antav liikuvustoetus on 1993. aastast saati olnud keskmiselt 150 eurot kuus. See tähendab, et toetuse reaalne väärtus on vähenenud 25% võrra ning see takistab majanduslikult raskemas olukorras olevatel õpilastel programmis osalemist. Selleks, et välisriikides õppijate tegelikke täiendavaid kulusid paremini katta, peaks õpilastele antava liikuvustoetuse reaalne väärtus olema kogu programmi ajal 200 eurot kuus.**
- (26) Seni ühenduse programmidega hõlmatud keskkooliõpilaste individuaalset liikuvusvajadust tuleks paremini arvesse võtta ning selleks tuleks programmi Comenius raames luua uut liiki liikuvusmeede. Paremini tuleks ära kasutada ka võimalusi, mida õpetajate vahetusprogrammid pakuvad naaberpiirkondade koolide vahelise pikaajalise koostöö jaoks.**
- (27) Väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel on Euroopa majanduses oluline roll. Seni on aga selliste ettevõtete osalemine programmis Leonardo olnud piiratud. Ühenduse meetmed tuleks muuta sellistele ettevõtetele külgetõmbavamaks, seda eelkõige ulatuslikumate liikuvusvõimaluste tagamisega praktikantidele. Sellise liikuvuse tulemuste tunnustamiseks tuleks kehtestada sobiv kord, nagu seda on tehtud Erasmuse raames.**
- (28) Arvestades Euroopas töö tõttu sageli elukohta vahetavate isikute ja ringi liikuvate töötajate laste haridusega seotud probleeme, tuleks täielikult ära kasutada programmi Comenius pakutavaid võimalusi toetada nende vajadustele mugandatud riigiüleseid toiminguid.**
- (29) Euroopasisese suurema liikuvusega peaks kaasnema ka üha kõrgem kvaliteet.**
- (2130) Selleks et rahuldada suurenenud vajadust toetuse järele Euroopa tasandil nende poliitikaeesmärkide saavutamiseks mõeldud tegevusele, tagada viis toetada valdkondadevahelist tegevust keelte ja info- ja sidetehnoloogiate alal ning tugevdada

¹⁷ KOM (2004) 101, lk 13–14.

programmi tulemuste levitamist ja kasutamist, on asjakohane täiendada nelja valdkonna allprogramme ristprogrammiga.

- (2231) Selleks et rahuldada suurenevat vajadust Euroopa integratsiooniprotsessi ja selle arengu alaste teadmiste ja dialoogi järele, on tähtis edendada õpetamise, uurimistöö ja selle valdkonna mõttevahetuste kvaliteeti, toetades kõrgharidusasutusi, mis on pühendunud Euroopa integreerumisprotsessi ja Euroopa ühingute uurimisele hariduse ja koolituse valdkonnas, ning Jean Monnet tegevuskava.
- (2332) On vajalik tagada piisav paindlikkus käesoleva otsuse koostamisel, et võimaldada asjakohaseid kohandusi integreeritud elukestva õppe programmi tegevuses rahuldamiseks muutuvaid vajadusi ajavahemikus 2007–2013 ning vältimaks Socratese ja Leonardo da Vinci eelmiste etappide sobimatult üksikasjalikke sätteid.
- (2433) Kogu oma tegevuses peab ühendus kaotama ebavõrdsuse ning edendama meeste ja naiste võrdõiguslikkust vastavalt asutamislepingu artiklile 3.
- (2534) Lisaks asutamislepingu artiklile 151 peab ühendus oma teiste asutamislepingu sätete kohases tegevuses võtma arvesse kultuuriaspekte, eriti selleks, et tunnustada ja edendada oma kultuuride mitmekesisust. Eelkõige tuleks tähelepanu pöörata kultuuri, hariduse ja koolituse omavahelisele koostoimele. Soodustada tuleks ka kultuuridevahelist dialoogi.
- (2635) On vajadus edendada kodanikuaktiivsust ning austust inimõiguste ja demokraatia vastu ja tõhustada võitlust tõrjutuse eri vormide, sealhulgas rassismi ja ksenofoobia vastu.
- (2736) Aktiivselt tuleb arvesse võtta puuetega inimeste erivajadusi õppimisel. Programmi kõigi osade elluviimisel tuleb ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele võimaldada ulatuslikumat juurdepääsu ning aktiivsemalt tuleb tegeleda puuetega inimeste õpivajadustega, kasutades selleks suuremaid toetusi, mis vastaksid puuetega isikute täiendavatele kuludele, ning pakkudes tuge viipekeele ja pimedate punktkirja õppimiseks ja kasutamiseks.
- (37) Arvesse tuleks võtta Euroopa aastal „Haridus spordi kaudu“ (2004) saavutatut ning sellel aastal esile toodud kasulikku mõju, mida haridusasutuste ja spordiorganisatsioonide vaheline koostöö võib avaldada haridusele.
- (2838) Euroopa Liidu kandidaatriigid ja EFTA riigid, mis on EMP liikmed, võivad osaleda ühenduse programmides kooskõlas ühenduse ja nende riikide vahel sõlmitavate kokkulepetega.
- (2939) 19. ja 20. juunil 2003 kiitis Euroopa Ülemkogu Thessalonikis heaks nõukogu 16. juuni otsused Lääne-Balkani riikide kohta, sealhulgas selle lisa „Lääne-Balkanit käsitlevad Thessaloniki tegevussuunised: Euroopa integratsiooni poole“, milles on sätestatud, et ühenduse programmid peavad olema avatud stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi maadele ühenduse ja nende riikide vahel allkirjastatavate raamlepingute alusel.
- (3040) Ühendus ja Šveitsi Konföderatsioon on välja kuulutanud oma kavatsuse korraldada läbirääkimised, et sõlmida lepinguid ühist huvi pakkuvates valdkondades, nagu ühenduse haridus-, koolitus- ja noorsooprogrammid.

- (3141) ~~Integreeritud~~ **Elukestva õppe** programmi tuleks regulaarselt jälgida ja hinnata koostöös ühenduse ja liikmesriikide vahel, et võimaldada ümberkohandamisi, eriti meetmete rakendamise prioriteetide osas. Hindamine peaks sisaldama sõltumatute ja erapooletute asutuste läbiviidavat välishinnangut.
- (3242) Euroopa Parlamendi resolutsioon 2000/2315(INI) Socratese programmi rakendamise kohta¹⁸ juhtis tähelepanu ebaproportsionaalselt raskele haldusmenetlusele programmi teises etapis toetuse taotlejate jaoks.
- (3343) Tuleb kohaldada ühenduse finantshuve tagavaid määrusi, nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust)¹⁹ ja komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 (millega kehtestatakse nõukogu määruse nr 1605/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad),²⁰ võttes arvesse eelarvevahendite valiku lihtsuse ja järjepidevuse põhimõtteid, piiratud juhtumeid, mil komisjon võtab otsese vastutuse nende rakendamise ja juhtimise eest, ning nõutavat proportsionaalsust vahendite hulga ja nende kasutamisega seotud halduskoormuse vahel.
- (44) Taotlemise korra tõsine halduslik lihtsustamine on programmi eduka elluviimise jaoks esmatähtis. Administratiivsed ja aruandenõuded peavad olema proportsionaalsed abiraha suurusega.**
- (3445) Eeskirjade eiramise ja pettuse ennetamiseks peaks võtma vastavad meetmed ning tuleks astuda vajalikke samme kaotatud, valesti makstud või ebaõigelt kasutatud vahendite tagasinõudmiseks.
- (46) Otstarbekas on tagada programmi korrektne lõpetamine eelkõige seoses programmi juhtimise mitmeaastase korra jätkamisega näiteks tehnilise ja haldusabi rahastamise puhul. Alates 1. jaanuarist 2014 tagatakse tehnilise- ja haldusabiga vajaduse korral selliste meetmete juhtimine, mis on 2013. aasta lõpuks veel pooleli, sealhulgas nende jälgimine ja audit.**
- (3547) Kuna liikmesriigid ei saa piisaval määral saavutada Euroopa tasandi koostöös kvaliteetse hariduse edendamist käsitlevate kavandatavate meetmete eesmärke seetõttu, et selleks on vaja mitmepoolseid partnerlussuhteid, mitmepoolset liikuvust ja kogu ühendust hõlmavat teabevahetust, ning vajalike abinõude ja meetmete olemuse tõttu saab neid eesmärke paremini saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (3648) Käesoleva otsusega sätestatakse kogu programmi kehtivuse ajaks **eelarvefinantsraamistik**, mis kujutab endast eelarvepädeva institutsiooni peamist juhist eelarvedistsipliini ja eelarvemenetluse ~~parandamist~~ **usaldusväärset finantsjuhtimist**

¹⁸ EÜT C 293 E, 28.2.2002, lk 103.

¹⁹ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

²⁰ EÜT L 357, 31.12.2002, lk 1.

käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ~~6. mai 1999.~~ **17. mai 2006.** aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe²¹ punkti ~~33~~**37** tähenduses.

- (~~37~~**49**) Käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta kooskõlas nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusega nr 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused.²²

²¹ EÜT C 172, 18.6.1999, lk 1 [...], [...], lk [...].

²² EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

I peatükk **Integreeritud Elukestva õppe programm**

Artikkel 1

Integreeritud Elukestva õppe programmi kehtestamine

1. Käesoleva otsusega kehtestatakse ühenduse tegevuse integreeritud programm elukestva õppe valdkonnas, edaspidi „**integreeritud elukestva õppe** programm“.
2. **Integreeritud Elukestva õppe** programmi üldeesmärk on elukestva õppe abil kaasa aidata ühenduse arengule arenenud teadmisteühiskonnana, mida iseloomustab säästev majanduslik areng, rohkem paremaid töökohti ja suurem sotsiaalne ühtekuuluvus, tagades samas tulevastele põlvkondadele hea keskkonnakaitse. Eelkõige on sihiks edendada vahetust, koostööd ja liikuvust ühenduse haridus- ja koolitussüsteemide raames, nii et neist saaks kvaliteedi mõõdupuu kogu maailmas.
3. **Integreeritud Elukestva õppe** programmil on järgmised eesmärgid:
 - (a) aidata kaasa elukestva õppe kvaliteedi arendamisele ja edendada **kõrgetasemelist tegevust**, uuendusi ja Euroopa mõõdet valdkonna süsteemides ja tavades;
 - (b) **toetada elukestva õppe Euroopa ruumi loomist**;
 - (c) aidata parandada elukestva õppe võimaluste kvaliteeti, huvipakkuvust ja kättesaadavust liikmesriikides;
 - (d) kindlustada elukestva õppe panus ~~eneseteostusse~~, sotsiaalsesse ühtekuuluvusse, kodanikuaktiivsusse, **kultuuridevahelisse dialoogi**, sugudevahelisse võrdõiguslikkusesse ja ~~eneseteostusesse~~ **erivajadustega inimeste osalusse**;
 - (e) aidata edendada loovust, konkurentsivõimet, tööalast konkurentsivõimet ja ettevõtliku vaimu kasvu;
 - (f) aidata kaasa igas vanuses inimeste, **sealhulgas erivajadustega inimeste ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade** üha suuremale osavõtule elukestvast õppest, **olenemata selliste isikute sotsiaalmajanduslikust taustast**;
 - (g) edendada keeleõpet ja keelelist mitmekesisust;

- (h) toetada uuendusliku info- ja sidetehnoloogiatel põhineva sisu, teenuste, pedagoogika ja tavade arengut elukestvas õppes;
 - (i) suurendada elukestva õppe rolli inimõiguste ja demokraatia mõistmisel ja austamisel põhineva eurooplaste kodanikutunde loomisel ning sallivust ja austust teiste inimeste ja kultuuride vastu;
 - (j) edendada koostööd kvaliteedi tagamiseks kõigis Euroopa hariduse ja koolituse valdkondades;
 - (k) ~~kasutada~~ toetada tulemuste, uuenduslikke ~~tooteid~~ toodete ja protsesside optimaalset kasutamist ning vahetada häid tavaid ~~integreeritud~~ elukestva õppe programmiga hõlmatud valdkondades, et tõsta hariduse ja koolituse kvaliteeti.
4. Kooskõlas lisas määratletud õigusnormidega toetab ja täiendab integreeritud elukestva õppe programm liikmesriikide tegevust, võttes igati arvesse asjaolu, et liikmesriigid vastutavad haridus- ja koolitussüsteemide sisu ning nende kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse eest.
 5. Vastavalt artiklile 23 järgitakse ~~integreeritud~~ elukestva õppe programmi eesmärgi nelja valdkonna programmi, ühe ristprogrammi ja Jean Monnet' programmi rakendamise teel, edaspidi ühiselt „erialprogrammid“.
 6. Käesolevat otsust rakendatakse ajavahemikus 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013. Ettevalmistavaid meetmeid, sealhulgas komisjoni otsuseid kooskõlas artikliga 9, võib siiski rakendada käesoleva otsuse jõustumise hetkest.
 - ~~7. Käesoleva otsuse integreeritud programmiga seotud sätted reguleerivad ka eriprogramme, millele kohaldatakse erisätteid.~~

Artikkel 32

Mõisted

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid::

1. *alusharidus* – organiseeritud haridusalane tegevus enne kohustuslikku algkooli;
2. *õpilane* – isik, kes on õppimise eesmärgil kantud kooli nimekirja;
3. *kool* – institutsioon, mis annab üld- (~~laste- või muu~~ eelkool, algkool, keskkool), kutse- või tehnilist haridust, ja erandkorras keeleõpet edendavate meetmete puhul töö käigus toimuvat väljaõpet pakkuv kooliväline institutsioon;
4. *õpetaja* – isik, kes osaleb oma tööülesannete kaudu otseselt liikmesriikide hariduse andmise protsessis;
5. *koolitaja* – isik, kes osaleb oma tööülesannete kaudu otseselt liikmesriigi kutsehariduse ja -koolituse protsessis;

56. *üliõpilane* – kõrgkooli nimekirjas olev isik, kes sõltumata õpitavast erialast omandab kõrgharidust (sealhulgas doktoriõpe), saades pärast lõpetamist tunnustatud kraadi või diplomi kolmanda taseme hariduse muu tunnustatud kvalifikatsiooni;
7. *praktikant* – isik, kes saab kutsealast koolitust kas koolitusasutuses või -organisatsioonis või töökohas;
8. *täiskasvanud õppija* – õppija, kes osaleb täiskasvanute koolituses;
9. *tööturul olijad* – töötajad, füüsilisest isikust ettevõtjad või isikud, kes on valmis tööle asuma;
610. *ülikool* –
- (a) riiklikele õigusaktidele või tavadele vastav kõrgharidusasutus, mis annab vastavatasemelise kvalifikatsiooni või diplomi, tunnustatud kraadi või kolmanda taseme hariduse muu tunnustatud kvalifikatsiooni, sõltumata eri liikmesriikides kasutatavatest nimetustest;
 - (b) riiklikele õigusaktidele või tavadele vastav asutus, mis pakub täienduskutseõpet rahvusvahelise haridusstandardite liigituse (ISCED) 5. või 6. tasemel mis pakub kolmanda taseme hariduse raames kutseharidust või -koolitust;
711. *Ühendatud magister* – kõrghariduse alla kuuluvad magistrikursused:
- (a) mis hõlmavad vähemalt kolme kõrgharidusasutust kolmest erinevast liikmesriigist;
 - (b) mis rakendavad õppeprogrammi, mis hõlmab õppeperioodi vähemalt kahes nimetatud kolmest kõrgharidusasutusest;
 - (c) mis omavad partnerõppeasutustes sooritatud õppeperioodide tunnustamiseks Euroopa ainepunktide ülekande süsteemil põhinevat või sellega sobivat sisemist mehhanismi;
 - (d) mille tulemus on liikmesriikide poolt tunnustatud või akrediteeritud ühiste ning kahe- või mitmekordsete kraadide andmine osalevates kõrgharidusasutustes;
8. ~~kutsealusõpe – mis tahes kutsealusõppe vorm, sealhulgas tehniline ja kutseõpe, töö käigus toimuv väljaõpe ja kutsesuunitlusega haridus, mis aitab kaasa erialase kvalifikatsiooni saamisele, mida tunnustavad selle liikmesriigi pädevad asutused, kus õpe läbiti;~~
9. ~~kutsealane jätkukoolitus – kutsekoolitus, mille ühenduse isik läbib oma tööelu jooksul;~~
12. *kutsekoolitus* – mis tahes kutsealushariduse või -õppe vorm, sealhulgas tehniline ja kutseõpe, töö käigus toimuv väljaõpe ja kutsesuunitlusega haridus, mis aitab kaasa erialase kvalifikatsiooni saamisele, mida tunnustavad selle liikmesriigi pädevad asutused, kus õpe läbiti, ning mis tahes kutsealane jätkuharidus või -koolitus, mille isik läbib oma tööelu jooksul;

- ~~10~~**13.** *täiskasvanute koolitus* – igasugune mittekutsealane ametlik või mitteametlik täiskasvanute õpe;
- ~~11~~**14.** *õppelähetus* – lühiajaline külastus elukestva õppe teatud aspekti uurimiseks mõnes teises liikmesriigis ~~selleks, et vahetada häid tavasid või õppida uusi meetoodikaid või oskusi;~~
- ~~12~~**15.** *liikuvus* – ~~füüsiline liikumine~~ viibimine teise riiki teises liikmesriigis õppe- või töökogemuse, muu õppimis- või õpetamistegevuse või sellega seotud juhtimistegevuse eesmärgil, mida toetab vajadusel vastuvõtva riigi või töökoha keele alane ~~ettevalmistatus~~ ettevalmistus- või täienduskursus;
- ~~13~~**16.** *praktika* – teise liikmesriigi ettevõttes või organisatsioonis viibimine, mida toetab vajadusel vastuvõtva riigi või töökoha keele alane ~~ettevalmistatus~~ ettevalmistus- või täienduskursus, mis aitaks isikutel kohaneda kogu ühendust hõlmava tööturu nõudmistega, omandada teatavaid erioskusi ~~või~~ ja parandada kõnealuse riigi majandusliku ja sotsiaalse kultuuri mõistmist töökogemuse omandamise raames;
- ~~14~~**17.** *ühepoolne* – üht asutust kaasav;
- ~~15~~**18.** *kahepoolne* – kahest liikmesriigist pärit partnereid kaasav;
- ~~16~~**19.** *mitmepoolne* – vähemalt kolmest liikmesriigist pärit partnereid kaasav. Komisjon võib mitmepoolsetena käsitleda ühendusi või teisi organeid liikmetega kolmest või rohkemast liikmesriigist;
- ~~17~~**20.** *partnerlus* – kahe- või mitmepoolne leping erinevates liikmesriikides asuvate institutsioonide või organisatsioonide rühmitiste vahel eesmärgiga viia ellu ühist Euroopa tegevust elukestvas õppes;
- ~~18~~**21.** *võrgustik* – konkreetses elukestva õppe valdkonnas, teadusharus või sektoris tegevate asutuste ametlik või mitteametlik rühmitis;
- ~~19~~**22.** *projekt* – asutuste ametlike või mitteametlike rühmitiste ühiselt arendatud koostöötegevus, millel on selgelt määratletud tagajärjed;
- ~~20~~**23.** *projekti koordinaator* – organisatsioon või asutus, mis vastutab ~~ühendusega toetuslepingu allkirjastanud~~ mitmepoolse rühmitise projekti rakendamise eest;
- ~~21~~**24.** *projekti partnerid* – mitmepoolset rühmitist moodustavad teised organisatsioonid või asutused, v.a koordinaator;
- ~~22~~**25.** *ettevõtte* – kõik majandustegevusega tegelevad avaliku ja erasektori ettevõtjad, sõltumata nende suurusest, õiguslikust seisundist või valdkonnast, ~~ja igasugune majandustegevus,~~ sealhulgas sotsiaalmajandus;
- ~~23~~**26.** *tööturu osapooled* – liikmesriigi tasandil riiklikele õigusaktidele ja/või tavadele vastavad tööandjate ja töötajate organisatsioonid ja ühenduse tasandil tööandjate ja töötajate organisatsioonid, kes osalevad sotsiaalses dialoogis ühenduse tasandil,;
- ~~24.~~ *koolituse pakkuja* kõik institutsioonid või organisatsioonid, mis pakuvad elukestvat õpet integreeritud programmi kontekstis või eriprogrammide raames;

- ~~25~~**27.** *juhendamine ja nõustamine* – mitmesugune tegevus, nagu teavitamine, hindamine, suunamine ja nõu andmine, mille eesmärk on aidata õppuritel, koolitajatel ja muudel töötajatel teha haridus- ja koolitusprogrammide või tööhõivevõimalustega seotud valikuid;
- ~~26~~**28.** *tulemuste levitamine ja kasutamine* – tegevus, millega tagatakse integreeritud elukestva õppe programmi ja selle eelkäijate tulemuste asjakohane tunnustamine, tõestamine ja laiaulatuslik rakendamine;
- ~~27~~**29.** *elukestev õpe* – kogu üldharidus, kutseharidus, vabaharidus ja mitteametlik õpe, mida elu jooksul läbitakse ja mille tulemuseks on teadmiste, oskuste ja pädevuse paranemine personaalses, ühiskondlikus, sotsiaalses ja/või töökohaga seotud perspektiivis. Siia kuulub ka juhendamise- ja nõustamisteenuste pakkumine.

Artikkel ~~23~~

EriAllprogrammid

1. Valdkondlikud allprogrammid on järgmised:
 - (a) Comeniuse programm, mis on suunatud kõigi nende õpetamis- ja õppimisvajaduste rahuldamisele, kes on omandamas alusharidust kuni teise taseme ülemise astme haridust, samuti sellist haridust pakkuvatele asutustele ja organisatsioonidele;
 - (b) Erasmuse programm, mis on suunatud kõigi nende õpetamis- ja õppimisvajaduste rahuldamisele, kes on omandamas kõrgharidust ja kutseharidust ning osalevad kolmanda astme koolituses (olenemata kursuse või kvalifikatsiooni kestusest), kaasa arvatud doktoriõppes õppijad, ning sellist haridust ja koolitust pakkuvatele või võimaldavatele asutustele ja organisatsioonidele;
 - (c) Leonardo da Vinci programm, mis on suunatud kõigi nende õpetamis- ja õppimisvajaduste rahuldamisele, kes on omandamas kutseharidust, ~~kaasa arvatud alg- ja täiendkutseõppes, välja arvatud täienduskutseõppes ja kolmanda astme koolituses osalejate~~ mujal kui kolmanda taseme hariduse raames, ning sellist haridust ja koolitust pakkuvatele või võimaldavatele asutustele ja organisatsioonidele;
 - (d) Grundtvigi programm, mis on suunatud kõigi nende õpetamis- ja õppimisvajaduste rahuldamisele, kes osalevad ükskõik millises täiskasvanute koolituse vormis, ning sellist haridust pakkuvatele või võimaldavatele asutustele ja organisatsioonidele.
2. Ristprogramm hõlmab nelja järgmist põhitegevust:
 - (a) ~~ühendusesisene~~ elukestva õppe põhimõtete alane koostöö ja uuendustegevus;
 - (b) keeleõppe edendamine;

- (c) elukestva õppe uuendusliku info- ja sidetehnoloogial põhineva sisu, teenuste, pedagoogika ja tava arendamine;
 - (d) programmi ja sellega seotud eelnevate programmidega hõlmatud tegevuse tulemuste levitamine ja kasutamine ning heade tavade vahetamine.
3. Jean Monnet' programm toetab asutusi ja tegevust Euroopa integratsiooni valdkonnas. See hõlmab järgmist kolme põhitegevust:
- (a) Jean Monnet' tegevuskava;
 - (b) tegevustoetuste andmine Euroopa integratsiooni küsimustega tegelevatele asutustele;
 - (c) tegevustoetuste andmine teistele Euroopa asutustele ja ühingutele hariduse ja koolituse valdkonnas.
4. ~~Lisaks artiklis 1 määratletud eesmärkidele on eriprogrammidel järgmised erieesmärgid.~~
- ~~(a) Comeniuse programm:~~
 - ~~(b) Erasmuse programm:~~
 - ~~i) toetada Euroopa kõrghariduspiirkonna loomist;~~
 - ~~ii) tugevdada kõrghariduse ja täienduskutseõppe osakaalu uuendusprotsessis.~~
 - ~~(c) Leonardo da Vinci programm: hõlbustada töötajate kohanemist tööturu muudatustega ja nõutavate oskuste arenguga.~~
 - ~~(d) Grundtvigi programm:~~
 - ~~i) reageerida Euroopa vananeva elanikkonna haridusalastele väljakutsetele;~~
 - ~~ii) pakkuda täiskasvanutele alternatiivseid võimalusi teadmiste ja pädevuste täiendamiseks.~~
 - ~~(e) Ristprogramm:~~
 - ~~i) edendada Euroopa koostööd kaht või enamalt valdkondlikku kava hõlmavas valdkonnas;~~
 - ~~ii) edendada liikmesriikide haridus- ja koolitussüsteemide lähendamist.~~
 - ~~(f) Jean Monnet' programm:~~
 - ~~i) edendada õpetamis-, uurimis- ja analüüsitegevust Euroopa integratsiooniõpingute valdkonnas;~~
 - ~~ii) toetada vajalikku hulka Euroopa integratsioonile ja Euroopa perspektiivis haridus- ja koolitussüsteemidele keskenduval asutusi ja ühendusi.~~

Artikkel 4

~~Integreeritud~~ **Elukestva õppe** programmis osalejad

~~Integreeritud~~ **Elukestva õppe** programm on suunatud järgmistele sihtgruppidele:

- (a) õpilased, üliõpilased, praktikandid ja täiskasvanud õppijad;
- (b) elukestva õppe ükskõik millise aspektiga seotud **õpetajad, koolitajad ja muu personal**;
- (c) tööturul olijad;
- (d) ~~koolituse pakkujad~~ **elukestva õppe programmi või selle allprogrammide raames õppimisvõimalusi pakkuvad asutused ja organisatsioonid**;
- (e) kohalikul, piirkondlikul või riiklikul tasandil elukestva õppe ükskõik milliseid aspekte puudutavate süsteemide ja põhimõtete eest vastutavad isikud ja asutused;
- (f) ettevõtted, tööturu osapooled ja nende organisatsioonid kõikidel tasanditel, k.a kaubandusorganisatsioonid ja kaubandus- ja tööstuskojad;
- (g) elukestva õppega seotud teabeteenuseid, juhendamist ja nõustamist pakkuvatele asutustele;
- (h) elukestva õppe valdkonnas töötavad ühendused, sealhulgas üliõpilaste, praktikantide, õpilaste, õpetajate, vanemate ja täiskasvanud õppijate ühendused;
- (i) elukestva õppe küsimustega tegelevatele uurimiskeskustele ja asutustele;
- (j) ~~ühiskondlikud~~ **mittetulunduslikud** organisatsioonid, vabatahtlikud asutused, valitsusvälised organisatsioonid.

Artikkel 5

Ühenduse meetmed

1. ~~Integreeritud~~ **Elukestva õppe** programm toetab järgmist:

- (a) inimeste liikuvus elukestva õppe raames ~~Euroopas~~;
- (b) kahe- ja mitmepoolne partnerlus;
- (c) mitmepoolsed projektid ~~riiklike haridus- ja koolitussüsteemide parandamiseks,~~ **eelkõige haridus- ja koolitussüsteemide kvaliteedi edendamiseks uuenduslikkuse rahvusvahelise ülekandmise teel**;
- (d) ühepoolsed ja riiklikud projektid;
- (e) mitmepoolsed projektid ja võrgustikud;

- (f) elukestva õppe põhimõtete ja süsteemide jälgimine ning analüüsimine, viitematerjalide, sh uurimuste, statistika, analüüside ja näitajate koostamine **ja regulaarne parandamine**, kvalifikatsiooni ja eelnevate õpingute läbipaistvust ja tunnustamist toetav tegevus ning kvaliteedi tagamise alast koostööd toetav tegevus;
 - (g) stipendiumite väljaandmine ~~integreeritud~~ **elukestva õppe** programmi kaasatud organisatsioonide teatavate tegevus- ja juhtimiskulude kompenseerimiseks;
 - (h) muud algatused, **mille eesmärk on edendada** kooskõlas ~~integreeritud~~ **elukestva õppe** programmi eesmärgke („Kaasnevad meetmed“).
2. Ühenduse toetust võib määrata ettevalmistavatele õppelähetustele seoses ükskõik millise käesolevas artiklis sätestatud tegevusega.
 3. Komisjon võib korraldada seminare, kollokviume või kohtumisi, mis võiksid tõenäoliselt hõlbustada ~~integreeritud~~ **elukestva õppe** programmi rakendamist, võtta asjakohaseid teavitamise, avaldamise ja levitamisega seotud meetmeid, **programmi tuntust suurendavaid meetmeid** ning tegeleda programmi järelevalve ja hindamisega.
 4. Selles artiklis osutatud meetmeid võib rakendada konkursikutsete või pakkumismenetluste abil või komisjon rakendab neid otse.

Artikkel 6

Komisjoni ja liikmesriikide ülesanded

1. Komisjon tagab ~~integreeritud~~ **elukestva õppe** programmis ettenähtud ühenduse meetmete **tõhusa** rakendamise.
2. Liikmesriigid:
 - (a) astuvad vajalikke samme ~~integreeritud~~ **elukestva õppe** programmi tõhusa toimimise tagamiseks liikmesriigi tasandil, kaasates kõik elukestva õppe aspektidega seotud pooled kooskõlas riiklike tavade **või õigusaktidega**;
 - (b) moodustavad sobiva struktuuri, või määravad ja kontrollivad seda, ~~integreeritud~~ **elukestva õppe** programmi meetmete rakendamise kooskõlastatud juhtimiseks liikmesriigi tasandil (riiklikud bürood), k.a eelarve haldamine, vastavalt nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002²³ artikli 54 lõike 2 punkti c ja komisjoni määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002²⁴ artikli 38 sätetele kooskõlas järgmiste kriteeriumitega:
 - i) riikliku büroona moodustatud või määratletud organisatsioon on juriidiline isik **või juriidilise isiku staatust omava üksuse osa** ja seda

²³ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

²⁴ ELT L 357, 31.12.2002, lk 1.

reguleerivad vastava liikmesriigi seadused. Ministeeriumi ei või määrata riiklikuks bürooks;

- ii) ~~riiklikus büroos~~ **igas riiklikus büroos** peab töötama **ülesannete täitmiseks asjakohane personal** ~~piisav hulk personali~~, kelle professionaalsed ja lingvistilised võimed on sobivad rahvusvaheliseks koostööks hariduse ja koolituse valdkonnas;
 - iii) sellel peab olema asjakohane infrastruktuur, eelkõige informaatika ja teabevahetuse osas;
 - iv) see peab tegutsema administratiivses kontekstis, mis võimaldab sellel oma ülesandeid rahuldavalt täide viia ja vältida huvide kokkupõrkeid;
 - v) see peab kohaldama ühenduse tasandil määratletud finantsjuhtimise reegleid ja lepingutingimusi;
 - vi) see peab esitama piisavad finantstagatised, mille on eelistatavalt andnud riigiasutus, ja selle juhtimissuutlikkus peab olema vastavuses nende ühenduse fondide tasemega, mida sel on palutud juhtida;
- (c) vastutavad selle eest, et eespool punktis b viidatud riiklikud bürood käiksid neile projektide toetamiseks eraldatud krediidiga nõuetekohaselt ümber, eriti aga selle eest, et riiklikud bürood järgiksid läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid ning väldiksid topeltrahastamist muudest ühenduse rahastamisallikatest, samuti kohustuse eest kontrollida projekte ja saada tagasi toetusesaajate poolt tagasimaksmisele kuuluvad rahalised summad;
- (d) astuvad vajalikke samme, et tagada eespool punktis b viidatud riikliku büroo asjakohane audit ja finantskontroll, eelkõige:
- i) enne kui riiklik büroo tööd alustab, peab ta komisjonile esitama vajaliku kinnituse oma olemasolu, asjakohasuse ja nõuetekohase toimimise osas, mis hõlmab kohaldatavat korda, kontrollisüsteeme ning raamatupidamissüsteemi ja hanke- ja toetuste andmise menetlusi kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega;
 - ii) peavad komisjonile igal aastal esitama kinnitava deklaratsiooni riiklike büroode rahandussüsteemide ja -menetluste usaldusväärsuse ning nende kontode aususe kohta;
- (e) kooskõlas punktiga b loodud või määratud riiklikule struktuurile omistatava eeskirjade eiramise, hooletuse või pettuse korral, mille tõttu komisjon esitab riiklikule büroole nõudeid, kuid need pole veel täielikult täidetud, vastutavad tagasisaamata summade eest;
- (f) määravad komisjoni nõudel ~~koolituse pakkujad või koolituse pakkujate liigid~~ **õppimisvõimalusi pakuvad asutused ja organisatsioonid ja selliste asutuste või organisatsioonide liigid**, keda peetakse sobivaks osalema integreeritud programmis vastavates piirkondades;

- (g) **üritavad** vastu võtta kõik vajalikud meetmed, et kõrvaldada kõik seaduslikud ja halduslikud takistused, mis ei võimalda ~~integreeritud~~ **elukestva õppe** programmil korralikult toimida;
 - (h) astuvad samme tagamaks, et võimalik koostöö teiste ühenduse programmide ja rahaliste vahenditega ning teiste oluliste vastavas liikmesriikides toimivate programmidega teostatakse liikmesriigi tasandil.
3. Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega:
- (a) ülemineku meetmete vahel, mida viiakse täide eelnevate programmide kontekstis hariduse, koolituse ja elukestva õppe valdkonnas ja nende vahel, mida rakendatakse ~~integreeritud~~ **elukestva õppe** programmi raames;
 - (b) piisava ühenduste finantshuvide kaitse, eelkõige kehtestades tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad meetmed, halduskontrolli ja karistused;
 - (c) ~~käesoleva~~ **elukestva õppe** programmiga toetatavate meetmetega seotud asjakohase teavitamise, teavitustegevuse ja järelevalve.
 - (d) **nende kättesaadavate andmete kogumise, analüüsimise ja töötlemise, mis on vajalikud programmi tulemuste ja tõhususe mõõtmiseks, ning artiklis 15 osutatud meetmete jälgimise ja kontrollimise;**
 - (e) **haridus- ja koolitusprogrammide ja elukestva õppe programmi eelmise põlvkonna tulemuste levitamise.**

Artikkel 7

Kolmandate riikide osalemine

1. ~~Integreeritud~~ **Elukestva õppe** programmis võivad osaleda:
- (a) EMÜ liikmeks olevad EFTA riigid kooskõlas EMÜ lepingus sätestatud tingimustega;
 - (b) ~~Türgi ning Kesk- ja Ida-Euroopa~~ Kandidaatriigid, kes saavad abi ühinemiseelsest strateegiast, vastavalt üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, ~~mis on kehtestatud vastavas raamlepingus ja assotsiatsiooninõukogu otsuses~~ **mis on sätestatud nende riikidega sõlmitud ühenduse programmides osalemise raamlepingutes;**
 - (c) Lääne-Balkani riigid kooskõlas sätetega, mis määratletakse nende riikide ühenduse programmides osalemist käsitleva raamlepingu järel;
 - (d) Šveitsi Konföderatsioon, tuginedes selle riigiga sõlmitavale kahepoolsele lepingule.
2. Artikli 23 lõike 3 punktis a viidatud Jean Monnet' programmi põhitegevus nr 1 on samuti avatud kõrgharidusasutustele mis tahes kolmandas riigis.

3. ~~Integreeritud~~ **Elukestva õppe** programmis osalevad kolmandad riigid kohustuvad täitma kõiki kohustusi ja ülesandeid, mis on sätestatud käesolevas otsuses seoses liikmesriikidega.

Artikkel 8

Rahvusvaheline koostöö

~~Integreeritud~~ **Elukestva õppe** programmi raames ja kooskõlas artikliga 9 võib komisjon teha koostööd kolmandate riikide ja pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega, eriti Euroopa Nõukogu, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) ja ÜRO Haridus-, Teadus- ja Kultuuriorganisatsiooniga (UNESCO).

II peatükk

Integreeritud Elukestva õppe programmi rakendamine

Artikkel 9

Rakendusmeetmed

1. ~~Integreeritud~~ **Elukestva õppe** programmi rakendusmeetmed loetletud küsimustes võtab komisjon artikli 10 lõikes 2 sätestatud halduskorra kohaselt:
 - (a) iga-aastane tööplan, **k.a prioriteedid**;
 - (b) aastaeelarve ja rahaliste vahendite jaotus ~~all~~programmide vahel **ja sees**;
 - (c) **allprogrammide rakendamise üldsuunised (k.a otsused meetmete olemuse, kestvuse ja rahastamise kohta) valikukriteeriumid ja menetlused.**
 - (d) **komisjoni ettepanekud artikli 33 lõike 1 punktides b ja c osutatud mitmepoolsete projektide ja võrgustike taotluste valimiseks;**
 - (e) **komisjoni ettepanekud taotluste valimiseks artikli 5 lõike 1 punktides c ja e sätestatud meetmete puhul, mis ei ole nimetatud eelnevas punktis ja punktides f, g ja h sätestatud meetmete puhul, kui soovitatud ühenduse toetus ületab 1 miljonit eurot;**
 - (f) **komisjoni, liikmesriikide ja riiklike büroode rolli ja kohustuste määratlemine lisas sätestatud „riikliku büroo menetluse 1“ puhul;**
 - (g) **vahendite jagamine liikmesriikide vahel lisas sätestatud riikliku büroo menetluse 1 teel juhitavatele meetmetele;**
 - (h) ~~integreeritud~~ **elukestva õppe** programmi sisemise järjepidevuse tagamise kord;
 - (i) ~~integreeritud~~ **elukestva õppe** programmi **ja allprogrammide** järelevalve ja hindamise ning tulemuste levitamise ja edastamise kord;
2. Rakendusmeetmed kõigis ~~jaotises~~ loetletud küsimustes, v.a käesoleva artikli lõikes 3 nimetatu, võetakse artikli 10 lõikes 3 sätestatud korras.

Artikkel 10

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee, edaspidi „komitee“.
2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatut.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 sätestatud tähtjaks kehtestatakse kaks kuud.

3. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatut.
4. Komitee võtab vastu oma töökorra.
5. Liikmesriike ei või esindada isikud, kes töötavad artikli 6 lõike 2 punktis b viidatud riiklikes büroodes või omavad nende suhtes töövastutust.

Artikkel 11

Tööturu osapooled

1. Kui komiteega konsulteeritakse käesoleva otsuse kohaldamise küsimuses seoses kutseharidusega, võib komisjon Euroopa tööturu osapoolte ettepanekutele tuginedes määrata tööturu osapoolte esindajad, kes võivad osaleda komitee töös vaatlajatena. Nimetatud vaatlajate hulk on võrdne liikmesriikide esindajate hulgaga.
2. Vaatlajatel on õigus nõuda, et nende seisukohad kantaks komitee koosolekute protokollis.

Artikkel 12

Horisontaalküsimused poliitika

~~Integreeritud~~ **Elukestva õppe** programmi rakendamisel pööratakse tähelepanu sellele, et see aitaks täiel määral kaasa ühenduse horisontaalpoliitika edendamisele, eelkõige järgmiselt:

- (a) tõstes teadlikkust Euroopa kultuurilisest **ja keelelisest** mitmekesisusest ja kultuuride paljususest ning vajadusest võidelda rassismi, **elavdamuse** ja ksenofoobia vastu;
- (b) tagades võimalusi erivajadustega õppijatele, eelkõige aidates edendada nende integreerumist tavaõppesse ja -koolitusse;
- (c) ~~tõstes teadlikkust säästvale majandusarengule kaasaaitamise tähtsusest;~~
- (d) edendades meeste ja naiste vahelist võrdsust ning aidates kaasa võitluses diskrimineerimise vastu soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel.

Artikkel 13

Ühismeetmed

~~Teadmiste Euroopa ülesehitusprotsessi osana võib integreeritud programmi raames toetatavaid tegevusi rakendada kooskõlas artikli 10 lõikes 2 viidatud menetlustega koos sarnaste ühenduse programmide ja meetmetega, eelkõige kultuuri, meedia, noorsoo, uurimis- ja arendustegevuse, tööhõive, ettevõtluse, keskkonna ning info ja sidetehnoloogia valdkonnas.~~

Kooskõla ja vastastikune täiendavus muude poliitikavaldkondadega

1. Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega üldise kooskõla ja vastastikuse täiendavuse muu asjakohase ühenduse poliitika, õigusaktide ja meetmetega, eelkõige ~~Euroopa Sotsiaalfondi, ühenduse teadus- ja arengutegevuse raamprogrammi inimressursside ja vahetusprojektide ning ühenduse statistikaprogrammiga.~~ **kultuuri, meedia, noorsoo, uurimis- ja arendustegevuse, tööhõive, kutsevalifikatsiooni tunnustamise, ettevõtluse, keskkonna, info- ja sidetehnoloogia ja ühenduse statistikaprogrammi valdkonnas.**

Komisjon tagab **koostöös liikmesriikidega** tõhusa ühenduse ~~integreeritud~~ **elukestva õppe** programmi ning haridus- ja koolitusala programmide ja meetmete vahel, mis on võetud ühenduse ühinemiseelste vahendite raames, muus koostöös kolmandate riikidega ja pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega.

2. Komisjon teavitab komiteed regulaarselt teistest olulistest ühenduse algatustest elukestva õppe valdkonnas, sealhulgas koostööst kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.
3. ~~Integreeritud~~ **Elukestva õppe** programmi meetmete rakendamisel peavad komisjon ja liikmesriigid arvesse võtma nõukogu ~~kooskõlastatud tööhõivestrategia~~ **majanduskasvu ja tööhõivet käsitleva Lissaboni partnerluse** raames vastu võetud **integreeritud** tööhõivesuunistes määratletud prioriteete.
4. Partnerluse raames Euroopa tööturu osapooltega püüab komisjon arendada kooskõla ~~integreeritud~~ **elukestva õppe** programmi ja ühenduse tasandil toimuva sotsiaalse dialoogi vahel (k. a **erinevates majandusvaldkondades**). ~~sealhulgas valdkondlikel tasanditel.~~
5. ~~Integreeritud~~ **Elukestva õppe** programmi rakendamisel tagab komisjon vajadusel Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse (Cedefop) abi selle pädevusega seotud valdkondades ja kooskõlas nõukogu määruses (EMÜ) nr 337/75²⁵ sätestatud korraga. Vajaduse korral võib komisjon tagada ka Euroopa Koolitusfondi toetuse selle volituste ulatuses ja kooskõlas nõukogu määruses (EMÜ) nr 1360/90²⁶ sätestatud korraga.
6. Komisjon teavitab kutseõppe nõuandekomiteed regulaarselt ~~Leonardo da Vinci programmi olulistest edusammudest~~ **kutseõppe ja -koolituse valdkonnas.**

²⁵ EÜT L 39, 13.2.1975

²⁶ EÜT L 131, 23.5.1990, lk 1.

III peatükk

Finantssätted. Hindamine

Artikkel ~~14~~14

Rahastamine

1. Integreeritud programmi Käesoleva otsuse rakendamise suunavas finantsraamistikuks seitsmeaastaseks perioodiks alates 1. jaanuarist 2007 määratakse ~~13,6206,970~~ miljonit eurot Sellest summast Selles raamistikus Comeniuse, Erasmuse, Leonardo da Vinci ja Grundtvigi programmidele määratud ~~summad~~ eraldised ei tohi olla väiksemad, kui on sätestatud lisa punktis B.810. Komisjon võib neid ~~summasid~~ eraldisi muuta artikli 10 lõikes 2 osutatud korras.
2. Kuni 1% integreeritud elukestva õppe programmi eelarvest võib kasutada toetamaks kolmandatest riikidest pärit partnerite, kes ei osale integreeritud elukestva õppe programmis artikli 7 sätete alusel, integreeritud elukestva õppe programmi raames toimivas partnerluses, projektides ja võrgustiku meetmetes osalemist.
3. Eelarvepädev institutsioon kinnitab iga-aastased assigneeringud finantsperspektiiviraamistiku piires.

Artikkel ~~14~~15

Järelevalve ja hindamine

1. Komisjon koostöös liikmesriikidega jälgib ja hindab regulaarselt elukestva õppe programmi eesmärkide täitmist. ~~Järelevalve hõlmab lõikes 4 nimetatud aruandeid ja eritegevust.~~
2. Komisjon korraldab integreeritud elukestva õppe programmi regulaarseid sõltumatuid välishindamisi ning avaldab regulaarselt statistikat edusammude kontrollimiseks.
3. Programmi rakendamisel tuleb arvesse võtta elukestva õppe programmi ja haridus- ja koolitusprogrammide eelmise põlvkonna järelevalve ja hindamise tulemusi.
4. Liikmesriigid esitavad komisjonile vastavalt 30. juuniks 2010 ja 30. juuniks 2015 aruanded integreeritud elukestva õppe programmi rakendamise ja mõju kohta.
5. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ja regioonide komiteele:
 - (a) 31. märtsiks 2011 hindamise vahearuande integreeritud elukestva õppe programmi ~~rakendamisel saavutatud tulemuste~~ ja rakendamisega seotud kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete aspektide kohta, kaasa arvatud saavutatud tulemuste analüüsi.

- (b) 31. detsembriks 2011 teatise integreeritud elukestva õppe programmi jätkamise kohta,
- (c) 31. märtsiks 2016 järelhindamise aruande.

II JAOTIS

~~ERIAL~~PROGRAMMID

I peatükk Comeniuse programm

Artikkel ~~17~~16

Comeniuse programmis osalejad

~~Integreeritud~~ Elukestva õppe programmi raamistikus on Comeniuse programm suunatud:

- (a) õpilastele, kes on omandamas ~~alus~~kooliharidust kuni teise taseme ülemise astme haridust;
- (b) liikmesriikide täpsustatud koolidele;
- (c) kõnealuste koolide õpetajatele ja ~~haldus~~ muule personalile;
- (d) kooliharidusega seotud mittetulundusühingutele, valitsusvälistele organisatsioonidele, ühendustele ja nende esindajatele;
- (e) hariduse organiseerimise ja kättetoimetamise eest kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil vastutavatele ~~avalikele ja eraorganisatsioonidele~~ isikutele ja asutustele;
- (f) elukestva õppe küsimustega tegelevatele uurimiskeskustele ja asutustele;
- (g) kõrgharidusasutustele;
- (h) juhendamist, nõustamist ja teavet pakkuvatele asutustele.

Artikkel ~~18~~17

~~Rakenduslikud eesmärgid~~ Comeniuse programmi eesmärgid

1. ~~Lisaks artiklites 1 ja 2~~ artiklis 1 määratletud ~~integreeritud~~ elukestva õppe programmi eesmärkidele on Comeniuse programmi ~~rakenduslikud~~ konkreetsed eesmärgid järgmised:

- (a) arendada teadmisi Euroopa kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse kohta ja selle väärtuste mõistmist noorte ja haridustöötajate hulgas;
- (b) aidata noortel omandada elutähtsad oskused ja pädevused, mis on vajalikud nende isikliku arengu, tulevase töökoha ja aktiivse Euroopa kodakondsuse seisukohalt.

2. Comeniuse programmi rakenduslikud eesmärgid on järgmised:

- (a) suurendada erinevate liikmesriikide õpilaste ja õppepersonali ~~vahetuste~~ **liikuvust** ja parandada selle kvaliteeti;
- (b) suurendada partnerluste hulka erinevate liikmesriikide koolide vahel ja parandada nende partnerluste kvaliteeti nii, et kaasatakse programmi jooksul 3 miljonit õpilast ühisesse haridusalasesse tegevusse, ~~nii et kaasata programmi jooksul vähemalt üks õpilane kahekümnest ühisesse haridusalasesse tegevusse;~~
- (c) julgustada teise võõrkeele õppimist **kaasaegsete võõrkeelte õppimist;**
- (d) **toetada uuendusliku info- ja sidetehnoloogiatel põhineva sisu, teenuste, pedagoogika ja tavade arengut elukestvas õppes;**
- (e) tugevdada ~~tõsta~~ õpetajakoolituse kvaliteeti ja Euroopa mõõdet;
- (f) ~~parandada~~ **toetada** pedagoogilise lähenemise ja koolide haldamise **parandamist.**

*Artikkel ~~19~~**18***

Comeniuse programmi meetmed

1. Comeniuse programmiga võib toetada järgmisi meetmeid.

- (a) Artikli 5 lõike 1 punktis a osutatud üksikisikute liikuvus. Seda korraldades või toetades võetakse vajalikud ettevalmistavad meetmed ja tagatakse nõuetekohane järelevalve ja toetuse kättesaadavus ~~nõrtele~~ **inimestele**. Nimetatud liikuvus võib hõlmata:
 - i) õpilaste ja personali vahetust;
 - (ii) õpilaste **liikuvust koolides** või õppepersonali praktikat ~~välismaal asuvates~~ koolides või ettevõtetes;
 - iii) õpetajate **ja muude haridustöötajate** osalemist kursustel;
 - (iv) õppe- ja ettevalmistavat külastust liikuvuse, partnerluse, projekti- või võrgustikutegevuse eesmärgil;
 - v) õpetajate ja tulevaste õpetajate assistendikohti.
- (b) Artikli 5 lõike 1 punktis b osutatud partnerluse arendamine
 - (i) ~~koolide vahel („Comeniuse partnerlused“)~~ õpilaste **ja nende õpetajate** jaoks ühiste õppeprojektide arendamise eesmärgil **(„Comeniuse koolipartnerlused“)**;
 - ii) **koolihariduse mis tahes osa eest vastutavate organisatsioonide vahel piirkondliku koostöö arendamise eesmärgil („Comenius-Regio partnerlused“).**

- (c) **Artikli 5 lõike 1 punktis c osutatud mitmepoolsed projektid, eelkõige need, mis on suunatud koolihariduse süsteemide täiustamisele uuenduslikkuse ja heade tavade arendamise ning edastamise teel.**
 - (d) Artikli 5 lõike 1 punktis e osutatud mitmepoolsed koostööprojektid. Need võivad sisaldada projekte, mis on suunatud:
 - i) **heade haridustavade, sh** uute õpetamismeetodite või -materjalide arendamisele, edendamisele ja levitamisele;
 - ii) kogemuste arendamisele või vahetamisele eeskätt Comeniuse programmiga hõlmatud õppuritele, **õpetajatele ja muudele töötajatele** kohandatud teavet või suuniseid pakkuvate süsteemide alal;
 - iii) uute õpetajakoolituse kursuste või kursuste sisu arendamisele, edendamisele ja levitamisele.
 - (e) Artikli 5 lõike 1 punktis e osutatud võrgustikud. Need võivad sisaldada võrgustikke, mis on suunatud:
 - i) hariduse arendamisele oma teadusharus või ainevaldkonnas nende enda kasu ja hariduse laialdasema kasu pärast;
 - ii) asjakohaste heade tavade ja uuenduste omandamisele ja levitamisele;
 - iii) teiste loodud projektide ja partnerluse sisu toetamisele;
 - iv) vajaduste analüüsi arendamise ja selle praktilise koolihariduses kohaldamise edendamisele.
 - (f) Muud artikli 5 lõike 1 punktis h osutatud Comeniuse programmi eesmärkide edendamisele suunatud algatused („Kaasnevad meetmed“).
2. Lõikes 1 viidatud meetmete rakenduslikud üksikasjad otsustatakse artikli 10 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel ~~20~~19

Comeniuse programmi eelarve

Vähemalt ~~85%~~**80%** Comeniuse programmi eelarvest kasutatakse vastavalt artikli ~~19~~**18** lõike 1 punktile a liikuvuse ja vastavalt artikli ~~19~~**18** lõike 1 punktile b Comeniuse partnerluse toetamiseks.

Artikkel ~~21~~

Rakendusmeetmed

- ~~1. Comeniuse programmi rakendamiseks vajalikud meetmed loetletud küsimustes võtab komisjon artikli 10 lõikes 2 sätestatud halduskorra kohaselt:~~

- ~~(a) iga-aastane tööplaan;~~
 - ~~(b) aastaeelarve ja rahaliste vahendite jaotus Comeniuse programmi erinevate tegevuste vahel;~~
 - ~~(c) Comeniuse programmi rakendamise üldsuunised, valikukriteeriumid ja menetlused;~~
 - ~~(d) rahade jagamine liikmesriikide vahel lisas sätestatud riikliku büroo menetluse teel juhitavatele tegevustele;~~
 - ~~(e) programmi järelevalve ja hindamise ning tulemuste levitamise ja edastamise kord.~~
- ~~2. Comeniuse programmi rakendamiseks vajalikud meetmed kõigis küsimustes, v.a käesoleva artikli lõikes 1 nimetatul, võetakse artikli 10 lõikes 3 sätestatud korras.~~

II peatükk Erasmuse programm

Artikkel ~~22~~20

Erasmuse programmis osalejad

~~Integreeritud~~ **Elukestva õppe** programmi raamistikus on Erasmuse programm suunatud:

- (a) üliõpilastele ja praktikantidele kõigis **kolmanda taseme hariduse** kõrghariduse ja kõrgema kutsehariduse vormides (ISCED tasemed 5 ja 6);
- (b) liikmesriikide määratletud kõrgharidusasutustele;
- (c) kõnealuse institutsioonide **õpetajatele**, **koolitajatele** ja haldus **muule** personalile;
- (d) kõrgharidusega seotud ühendustele ja selle esindajatele, sealhulgas vastavatele üliõpilaste, ülikoolide ja õpetajate/koolitajate ühendustele;
- (e) ettevõtetele, tööturu osapooltele ja teistele tööelu esindajatele;
- (f) hariduse organiseerimise ja kättetoimetamise eest kohalikul, piirkondlikul ja **riiklikul** tasandil vastutavatele avalikele ja eraorganisatsioonidele, **k.a mittetulundusühingutele ja valitsusvälistele organisatsioonidele**;
- (g) elukestva õppe küsimustega tegelevatele uurimiskeskustele ja asutustele;
- (h) **juhendamist, nõustamist ja teavet pakkuvatele asutustele**;

Artikkel ~~23~~21

~~Rakenduslikud eesmärgid~~ **Erasmuse programmi eesmärgid**

1. Lisaks artiklites 1 ja 2 **artiklis 1** määratletud integreeritud **elukestva õppe** programmi eesmärkidele on Erasmuse programmi ~~rakenduslikud~~ **konkreetsed** eesmärgid järgmised:

- (a) toetada Euroopa kõrghariduspiirkonna loomist;
- (b) tugevdada kõrghariduse ja täienduskutseõppe osakaalu uuendusprotsessis.

2. **Erasmuse programmi rakenduslikud eesmärgid on järgmised:**

- (a) suurendada õpilaste ja õppepersonali liikuvust kogu Euroopa ulatuses ja parandada selle kvaliteeti, aidates kaasa sellele, et ~~2011~~**2012**. aastaks oleks Erasmuse ja sellele eelnenud programmide raames üliõpilasvahetusega seotud vähemalt kolm miljonit osalejat;

- (b) suurendada mitmepoolset koostööd Euroopa kõrgharidusasutuste vahel ja parandada koostöö kvaliteeti;
- (c) suurendada Euroopas omandatava kõrghariduse ja kõrgema kutsehariduse kvalifikatsioonide ~~vastastikuse lähenemise~~ **läbipaistvuse ja vastavuse** astet;
- (d) **suurendada** koostööd kõrgharidusasutuste ja ettevõtete vahel **ja parandada selle kvaliteeti**;
- (e) **hõlbustada uuenduslike tavade arengut kolmanda taseme hariduse valdkonnas ning nende edastamist, sealhulgas ühest osalevast riigist teistesse**;
- (f) **toetada uuendusliku info- ja sidetehnoloogiatel põhineva sisu, teenuste, pedagoogika ja tavade arengut elukestvas õppes.**

Artikkel 24~~22~~

Erasmuse programmi meetmed

1. Erasmuse programmiga võib toetada järgmisi meetmeid.

- (a) Artikli 5 lõike 1 punktis a osutatud üksikisikute liikuvus. Nimetatud liikuvus võib hõlmata:
 - i) üliõpilaste vahetust välismaale **liikmesriikide** kõrgkoolides õppimise või koolituse **saamise eesmärgil**, samuti nende praktikale suunamist ettevõtetesse, koolitus- **ja uurimis**keskustesse või muudesse organisatsioonidesse;
 - (ii) kõrgharidusasutuste õppepersonali liikuvust eesmärgiga õpetada või koolitust saada välismaal asuvas partnerasutuses;
 - iii) kõrgharidusasutuste muu personali ja ettevõtete personali liikuvust koolituse või õpetamise eesmärgil;
 - iv) mitmepoolseid Erasmuse süvendatud programme.

Toetust võib samuti määrata kodumaistele ja võõrustavatele kõrgharidusasutustele või ettevõtetele kvaliteedi tagamiseks kõigil liikuvuse etappidel, kaasa arvatud ~~keelealases ettevalmistuses~~ **keelealased ettevalmistus- ja täienduskursused**.

- (b) **Artikli 5 lõike 1 punktis c osutatud mitmepoolsed projektid, eelkõige need, mis on suunatud kõrghariduse täiustamisele uuenduslikkuse ja heade tavade edastamise teel.**
- (c) Artikli 5 lõike 1 punktis e osutatud ~~ühis~~**mitmepoolsed** projektid, mis muu hulgas keskenduvad uuenduslikkusele, katsetamisele **ja heade tavade vahetamisele** eri- ja rakenduseesmärkides osutatud aladel.

- (d) Artikli 5 lõike 1 punktis e osutatud võrgustikud, mida juhivad kõrgharidusasutuste konsortsiumid ja mis esindavad teadusharu või mitme teadusharuga valdkonda („Erasmuse temaatiline võrgustik“), olles suunatud uute õppimiskontseptsioonide ja -pädevuste arendamisele. Sellised võrgustikud võivad samuti sisaldada esindajaid teistest avalikest organitest või ettevõtetest või ühendustest.
- (e) Muud artikli 5 lõike 1 punktis h osutatud Erasmuse programmi eesmärkide edendamisele suunatud algatused („Kaasnevad meetmed“).
2. Lõike 1 punkti a alapunktile i („Erasmuse üliõpilased“) vastavas liikuvuses osalejad on:
- (a) **teiseks aastaks registreerunud** kõrgharidusasutuste üliõpilased, kes ~~kes pärast vähemalt ühe aasta lõpetamist oma õpingutest~~ veedavad õppeperioodi teises liikmesriigis Erasmuse programmi vahetusprojektide raames, olenemata sellest, kas neile on määratud programmi alusel rahaline toetus. Selliseid perioode tunnustatakse täielikult institutsioonidevaheliste kokkulepete alusel saatja- ja võõrustajainstitutsiooni vahel. Võõrustavad institutsioonid ei nõua vastavatelt üliõpilastelt õppemaksu;
- (b) **Liikuvusega seotud** üliõpilased, kes on kantud ühise magistriprogrammi nimekirja ~~mõnes muus riigis peale selle, kus nad omandasid bakalaureusekraadi;~~
- (c) kõrgharidusasutuste üliõpilased, kes suunatakse ~~ettevõtetesse või koolituskeskustesse~~ praktikale.
3. Lõikes 1 viidatud meetmete rakenduslikud üksikasjad otsustatakse artikli 10 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 25~~23~~

Erasmuse programmi eelarve

Vähemalt ~~85%~~**80%** Erasmuse programmi eelarvest kasutatakse vastavalt artikli ~~24~~**22** lõike 1 punktile a liikuvuse toetamisele.

Artikkel 26

Rakendusmeetmed

- ~~1. Erasmuse programmi rakendamiseks vajalikud meetmed loetletud küsimustes võtab komisjon artikli 10 lõikes 2 sätestatud halduskorra kohaselt:~~
- (a) ~~iga-aastane tööplaan;~~
- (b) ~~aastaeelarve ja rahaliste vahendite jaotus Erasmuse programmi erinevate tegevuste vahel;~~

- ~~(c) — Erasmuse programmi rakendamise üldised suunised, valikukriteeriumid ja menetlused;~~
 - ~~(d) — rahade jagamine liikmesriikide vahel lisas sätestatud riikliku büroo menetluse teel juhitavatele tegevustele;~~
 - ~~(e) — programmi järelevalve ja hindamise ning tulemuste levitamise ja edastamise kord.~~
- ~~2. — Erasmuse programmi rakendamiseks vajalikud meetmed kõigis küsimustes, v.a käesoleva artikli lõikes 1 nimetatu, võetakse artikli 10 lõikes 3 sätestatud korras.~~

III peatükk

Leonardo da Vinci programm

Artikkel 2724

Leonardo da Vinci programmis osalejad

~~Integreeritud~~ **Elukestva õppe** programmi raames on Leonardo da Vinci programm suunatud:

- (a) ~~noortele~~ inimestele, kes õpivad ükskõik millises kutseõppe vormis, ~~elles omandamas kuni teise taseme ülemise astme haridust (kuni ISCED 3. tase)~~ **välja arvatud kolmandal tasemel;**
- (b) ~~kutsealases jätkukoolituses osalejatele (ISCED 4. tase);~~
- (c) tööturul olijatele;
- (d) ~~koolituse pakkujatele~~ Leonardo da Vinci programmiga hõlmatud valdkondades **õppimisvõimalusi pakkuvatele asutustele ja organisatsioonidele;**
- (e) kõnealuste **asutuste ja organisatsioonide** õpetajatele, **koolitajatele** ja ~~haldus~~ **muule** personalile;
- (f) kutseharidusega seotud ühendustele ja selle esindajatele, sealhulgas praktikantide, lapsevanemate ja õpetajate ühendustele;
- (g) ettevõtetele, tööturu osapooltele ja teistele tööelu esindajatele, sealhulgas kaubanduskodadele ja muudele kaubandusorganisatsioonidele;
- (h) elukestva õppega seotud teabeteenuseid, juhendamist ja nõustamist pakkuvatele asutustele;
- (i) isikutele ja asutustele, kes vastutavad ~~elukestva õppe~~ **kutseõppe ja -koolituse** kõigi aspektidega seotud süsteemide ja poliitika eest kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil;
- (j) elukestva õppe küsimustega tegelevatele uurimiskeskustele ja asutustele;
- (k) **kõrgharidusasutustele;**
- (l) ~~mittetulundus~~**mittetulundus**ühingutele, vabatahtlikele ühendustele, valitsusvälistele organisatsioonidele.

Artikkel 2825

~~Rakenduslikud eesmärgid~~ **Leonardo da Vinci programmi eesmärgid**

1. Lisaks artiklites 1 ja 2 artiklis 1 määratletud integreeritud elukestva õppe programmi eesmärkidele on Leonardo da Vinci programmi rakenduslikud konkreetsed eesmärgid järgmised:

- (a) toetada koolitusel ja täiendõppes osalejaid teadmiste, oskuste ja kvalifikatsiooni omandamisel ja kasutamisel, et lihtsustada isiklikku arengut, töölase konkurentsivõime suurenemist ja Euroopa tööturul osalemist.
- (b) toetada kutseharidussüsteemi, -asutuste ja -tavade kvaliteedi ja uuenduslikkuse parandamist;
- (c) tõsta kutseõppe ja -koolituse ning liikuvuse atraktiivsust tööandjate ja üksikisikute hulgas.

2. Leonardo da Vinci programmi rakenduslikud eesmärgid on järgmised:

- (a) suurendada kutsealusõppe ja jätkuõppega seotud inimeste liikuvust kogu Euroopa ulatuses ja parandada selle kvaliteeti, et seeläbi suurendada ettevõtetesse praktikale suunatud hulka integreeritud elukestva õppe programmi lõpuks vähemalt 150 000 80 000 inimesele aastas;
- (b) laiendada koostööd koolituse pakkujate õppimisvõimalusi pakkuvate asutuste ja organisatsioonide, ettevõtete, tööturu osapoolte ja teiste asjakohaste asutuste vahel kogu Euroopas ning parandada selle koostöö kvaliteeti;
- (c) hõlbustada uuenduslike tavade arengut ~~alus- ja jätkuõppe~~ kutseõppe ja -koolituse ja muu kui kolmanda taseme hariduse valdkonnas ning nende edastamist, sealhulgas ühest osalevast riigist teistesse;
- (d) parandada kvalifikatsioonide ja pädevuste, sealhulgas nende, mis on omandatud mitteametliku õppe käigus, läbipaistvust ning tunnustamist.
- (e) julgustada kaasaegsete võõrkeelte õppimist;
- (f) toetada uuendusliku info- ja sidetehnoloogiatel põhineva sisu, teenuste, pedagoogika ja tavade arengut elukestvas õppes.

Artikkel 29~~26~~

Leonardo da Vinci programmi meetmed

1. Leonardo da Vinci programmiga võib toetada järgmisi meetmeid.

- (a) Artikli 5 lõike 1 punktis a osutatud üksikisikute vahetus. Seda korraldades või toetades võetakse vajalikud ettevalmistavad meetmed, k.a keeleline ettevalmistus, ja tagatakse nõuetekohane järelevalve ning toetuse kättesaadavus noortele. Nimetatud liikuvus võib hõlmata:
 - i) riikidevahelist ettevõtetesse või koolitusasutustesse praktikale suunamist;

- ii) praktikale suunamist ja vahetusi, mille eesmärgiks on koolitajate ja nõustajate, koolitusasutuste ning ettevõttesiseste koolitusplaanide ja nõustamise eest vastutavate isikute erialane enesetäiendamine.
 - (b) Artikli 5 lõike 1 punktis b osutatud partnerlus, mis keskendub osalevate organisatsioonide vastastikusele huvile.
 - (c) Artikli 5 lõike 1 punktis c osutatud mitmepoolsed projektid, eriti need, mille eesmärgiks on koolitussüsteemide parandamine, **keskendudes** uuenduslikkuse edastamisele ~~teel~~, mis hõlmab uuenduslike toodete ja erinevas kontekstis arendatud menetluste keelelist, kultuurilist ja seaduslikku kohandamist riiklikele vajadustele.
 - (d) Artikli 5 lõike 1 punktis e osutatud mitmepoolsed projektid, mille eesmärgiks on koolitussüsteemide täiustamine, **keskendudes** uuenduslikkuse ning heade tavade arendamisele~~teel~~.
 - (e) Artikli 5 lõike 1 punktis e osutatud ekspertide ja organisatsioonide temaatilised võrgustikud, mis tegelevad kutseharidusega seotud eriküsimustega.
 - (f) Muud artikli 5 lõike 1 punktis h osutatud Leonardo da Vinci programmi eesmärkide edendamisele suunatud algatused („Kaasnevad meetmed“).
2. Nimetatud meetmete rakendamise üksikasjad otsustatakse artikli 10 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 30

Leonardo da Vinci programmi eelarve:

Vähemalt ~~75%~~**60%** Leonardo da Vinci programmi eelarvest kasutatakse vastavalt artikli ~~29~~**26** lõike 1 punktidele a **ja b** liikuvuse ja partnerluste toetamiseks.

Artikkel 31

Rakendusmeetmed

- ~~1. Leonardo da Vinci programmi rakendamiseks vajalikud meetmed loetletud küsimustes võtab komisjon artikli 10 lõikes 2 sätestatud halduskorra kohaselt:~~
 - ~~(a) iga-aastane tööplan;~~
 - ~~(b) aasaeelarve ja rahaliste vahendite jaotus Leonardo da Vinci programmi erinevate tegevuste vahel;~~
 - ~~(c) Leonardo da Vinci programmi rakendamise üldsuunised, valikukriteeriumid ja menetlused;~~
 - ~~(d) rahade jagamine liikmesriikide vahel lisas sätestatud riikliku büroo menetluse teel juhitavatele tegevustele;~~

~~(e) programmi järelvalve ja hindamise ning tulemuste levitamise ja edastamise kord.~~

~~2. Leonardo da Vinci programmi rakendamiseks vajalikud meetmed kõigis küsimustes, v.a käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud, võetakse artikli 10 lõikes 3 sätestatud korras.~~

IV peatükk Grundtvigi programm

Artikkel ~~32~~28

Grundtvigi programmis osalejad

~~Integreeritud~~ **Elukestva õppe** programmi raamistikus on Erasmuse programm suunatud:

- (a) täiskasvanute koolituses osalejatele;
- (b) ~~koolituse pakkujad~~ täiskasvanute koolituse raames **õppimisvõimalusi pakkuvad asutused ja organisatsioonid**;
- (c) **Nende asutuste ja organisatsioonide õpetajatele** ja **muule** halduspersonalile vastavat õpet pakkuvates asutustes ja muudes täiskasvanute koolitusega seotud organisatsioonides;
- (d) täiskasvanute koolitusega seotud personali alus- või jätkukoolitusega tegelevatele asutustele;
- (e) täiskasvanute koolitusega seotud inimeste ühendustele ja nende esindajatele, sealhulgas õppurite ja õpetajate ühendustele;
- (f) täiskasvanute koolituse kõigi aspektidega seotud juhendamist, nõustamist ja teavet pakkuvatele asutustele;
- (g) isikutele ja asutustele, kes vastutavad täiskasvanute koolitusega seotud süsteemide ja põhimõtete eest kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil;
- (h) elukestva õppe küsimustega tegelevatele uurimiskeskustele ja asutustele;
- (i) ettevõtetele;
- (j) ~~mittetulundus~~**mittetulundus**ühingutele, vabatahtlikele ühendustele, valitsusvälistele organisatsioonidele;
- (k) kõrgharidusasutustele.

Artikkel ~~33~~29

~~Rakenduslikud eesmärgid~~ **Grundtvigi programmi eesmärgid**

1. ~~Lisaks artiklites 1 ja 2~~ **artiklis 1** määratletud ~~integreeritud~~ **elukestva õppe** programmi eesmärkidele on Grundtvigi programmi ~~rakenduslikud~~ **konkreetsed** eesmärgid järgmised:

- (a) reageerida Euroopa vananeva elanikkonna haridusalastele väljakutsetele;

- (b) pakkuda täiskasvanutele alternatiivseid võimalusi teadmiste ja pädevuste täiendamiseks.

2. Grundtvigi programmi rakenduslikud eesmärgid on järgmised:

- (a) ~~suurendada~~ parandada täiskasvanute koolitusega seotud liikuvuse kvaliteeti ja kättesaadavust kogu Euroopas ja suurendada osalejate arvu, et seeläbi toetada 2013 aastaks vähemalt 7000 üksikisiku liikuvust aastas, ~~et seeläbi toetada 2013 aastaks vähemalt 25 000 üksikisiku vahetust aastas;~~
- (b) laiendada koostööd täiskasvanute koolitusega seotud organisatsioonide vahel kogu Euroopas ja parandada selle koostöö kvaliteeti;
- ~~(c) hõlbustada uuenduslike tavade arengut täiskasvanute koolituse valdkonnas ning nende edastamist, sealhulgas ühest osalevast riigist teistesse;~~
- (d) ~~tagada,~~ aidata inimesi haavatavatest elanikerühmadest ja tõrjutud sotsiaalsest keskkonnast, eriti eakaid inimesi ja neid, kellel on jäänud haridustee pooleli põhikvalifikatsioone omandamata, et neile antaks alternatiivseid võimalusi täiskasvanute koolituses osalemiseks;
- (e) hõlbustada uuenduslike tavade arengut täiskasvanute koolituse valdkonnas ning nende edastamist, sealhulgas ühest osalevast riigist teistesse;
- (f) toetada uuendusliku info- ja sidetehnoloogiatel põhineva sisu, teenuste, pedagoogika ja tavade arengut elukestvas õppes;
- (g) parandada pedagoogilist lähenemist ja täiskasvanute koolitust pakkuvate organisatsioonide haldamist.

Artikkel 3430

Grundtvigi programmi meetmed

1. Grundtvigi programmiga võib toetada järgmisi meetmeid.

- (a) Artikli 5 lõike 1 punktis a osutatud üksikisikute vahetus. Seda korraldades või toetades võetakse vajalikud ettevalmistavad meetmed ja tagatakse nõuetekohane järelevalve ning toetuse kättesaadavus noortele. Selline liikuvus võib tähendada külastusi, ~~praktikat~~, assistendina töötamist ja ametlikes või mitteametlikes täiskasvanute koolituses osalejate vahetusi, sealhulgas täiskasvanute koolitusega seotud personali koolitust ja tööalast enesetäiendamist, eelkõige sünergias partnerluste ja projektidega.
- (b) Artikli 5 lõike 1 punktis b osutatud partnerlused („Grundtvigi õppepartnerlused“), mis keskenduvad osalevates organisatsioonides vastastikust huvi äratavatele teemadele.

- (c) Artikli 5 lõike 1 punktis c osutatud mitmepoolsed projektid, eelkõige need, mis on suunatud täiskasvanute koolituse süsteemide täiustamisele uuenduslikkuse ja heade tavade edastamise teel.
 - (d) Artikli 5 lõike 1 punktis e osutatud mitmepoolsed projektid, mis on suunatud täiskasvanute koolituse süsteemide täiustamisele uuenduslikkuse ja heade tavade arendamise ning edastamise teel.
 - (e) Artikli 5 lõike 1 punktis e osutatud ekspertide ja organisatsioonide temaatilised võrgustikud, mida nimetatakse „Grundtvigi võrgustikeks“, mis tegelevad eelkõige:
 - i) täiskasvanute koolituse arendamisega teadusharus, ainevaldkonnas või juhtimisaspektis, millega nad seonduvad;
 - ii) asjakohaste heade tavade ja uuendustegevuse kindlaks tegemise, parendamise ja levitamisega;
 - iii) teiste loodud projektide ja partnerluste sisu toetamisega ning selliste projektide ja partnerluste vahelise interaktiivsuse hõlbustamisega;
 - iv) vajaduste analüüsi ja kvaliteedi tagamise arendamisega täiskasvanute koolituses.
 - (f) Artikli 5 lõike 1 punktis h osutatud muud Grundtvigi programmi eesmärkide edendamisele suunatud algatused („Kaasnevad meetmed“).
2. Nimetatud meetmete rakendamise üksikasjad otsustatakse artikli 10 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel ~~35~~31

Grundtvigi programmi eelarve

Vähemalt ~~60%~~55% Grundtvigi programmi eelarvest kasutatakse vastavalt artikli ~~34~~30 lõike 1 punktidele a ja b liikuvuse toetamiseks.

Artikkel ~~36~~

Rakendusmeetmed

- ~~1. Grundtvigi programmi rakendamiseks vajalikud meetmed loetletud küsimustes võtab komisjon artikli 10 lõikes 2 sätestatud halduskorra kohaselt:~~
 - (a) ~~iga-aastane tööplaan;~~
 - (b) ~~aastaeelarve ja rahaliste vahendite jagamine Grundtvigi programmi erinevate tegevuste vahel;~~
 - (c) ~~Grundtvigi programmi rakendamise üldsuunised, valikukriteeriumid ja menetlused;~~

- ~~(d) rahade jagamine liikmesriikide vahel lisas sätestatud riikliku büroo menetluse teel juhitavatele tegevustele;~~
 - ~~(e) programmi järelvalve ja hindamise ning tulemuste levitamise ja edastamise kord.~~
- ~~2. Grundtvigi programmi rakendamiseks vajalikud meetmed kõigis küsimustes, v.a käesoleva artikli lõikes 1 nimetatu, võetakse artikli 10 lõikes 3 sätestatud korras.~~

V peatükk Ristprogramm

*Artikkel 37*32

Rakenduslikud eesmärgid Ristprogrammi eesmärgid

1. Lisaks artiklites 1 ja 2 artiklis 1 määratletud integreeritud elukestva õppe programmi eesmärkidele on ristprogrammi rakenduslikud konkreetsed eesmärgid järgmised:

- (a) edendada Euroopa koostööd kaht või enam valdkondlikku allprogrammi hõlmavas valdkonnas;
- (b) edendada liikmesriikide haridus- ja koolitussüsteemide lähendamist kvaliteeti ja läbipaistvust.

2. Ristprogrammi rakenduslikud eesmärgid on järgmised:

- (a) toetada elukestva õppe põhimõtete täiendamist Euroopa tasandil, eelkõige Lissaboni protsessi ja „Haridus ja koolitus 2010“ ning Bologna ja Kopenhaageni protsesside ning nende järglaste kontekstis;
- (b) ~~tagada asjakohane võrreldavate andmete, statistika ja analüüside varu, et toetada elukestva õppe põhimõtete arendamist;~~
- (c) ~~jälgida edusamme elukestva õppe eesmärkide suunas ja kindaks teha erilist tähelepanu vajavad valdkonnad;~~
- (d) tagada asjakohane võrreldavate andmete, statistika ja analüüside varu, et toetada elukestva õppe põhimõtete arendamist, ning jälgida edusamme elukestva õppe eesmärkide suunas ja teha kindlaks erilist tähelepanu vajavad valdkonnad;
- (e) edendada keeleõpet ja toetada keelelist mitmekesisust liikmesriikides;
- (f) toetada uuendusliku info- ja sidetehnoloogiatel põhineva sisu, teenuste, pedagoogika ja tavade arengut elukestvas õppes;
- (g) tagada integreeritud elukestva õppe programmi tulemuste asjakohane tunnustamine, tõendamine ja laiaulatuslik rakendamine.

*Artikkel 38*33

Ristprogrammi meetmed

1. Artikli 23 lõike 2 punktis a osutatud elukestva õppe põhimõtete alase koostöö ja uuendustegevusega seotud põhitegevuse alusel võib toetada järgmisi meetmeid.

- (a) Artikli 5 lõike 1 punktis a osutatud individuaalne liikuvus, sealhulgas riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste määratud ekspertide ja ametnike, haridus- ja koolitusasutuste ning nõustamis- ja **töökogemuse akrediteerimisteenistuste** juhatajate ja tööturu osapoolte õppekõlastused.
- (b) Artikli 5 lõike 1 punktis e osutatud mitmepoolsed projektid, mis on suunatud ühenduse tasandil arendatud põhimõtteliste ettepanekute ettevalmistamisele ja katsetamisele **ning uuenduslikkusele elukestvas õppes.**
- (c) Artikli 5 lõike 1 punktis e viidatud mitmepoolse koostöö võrgustikud põhimõtteliste küsimuste alal koos töötavatest ekspertidest ja/või institutsioonidest. Nimetatud võrgustikud võivad hõlmata:
 - i) temaatilisi võrgustikke, mis teevad koostööd elukestva õppe sisuga või elukestva õppe metoodika ja põhimõtetega seotud küsimustes. Nimetatud võrgustikud võivad jälgida, vahetada, kindlaks teha ja analüüsida häid tavasid ja uuendusi, ja teha ettepanekuid selliste tavade edukamaks ja laialdasemaks kasutamiseks liikmesriikides;
 - ii) ~~alalised konverentsid poliitikaküsimustes~~ **elukestva õppe strateegiliste teemade foorumid**, mille eesmärgiks Euroopa tasandi poliitika kooskõlastamine elukestva õppega seotud strateegilistes küsimustes.
- (d) Artikli 5 lõike 1 punktis f osutatud elukestva õppe põhimõtete ja süsteemide jälgimine ja analüüs võivad hõlmata:
 - i) teadustöid ja võrdlevaid uurimusi;
 - ii) näitajate ja statistiliste uuringute arendamist, sealhulgas toetust elukestva õppe valdkonnas koostöös Eurostatiga tehtule;
 - iii) toetust Eurydice võrgustiku tegevusele ja komisjoni määratud Eurydice Euroopa üksuse rahastamisele.
- (e) Tegevus läbipaistvuse ning kvalifikatsioonide ja pädevuste, k.a nende, mis on omandatud mitteametliku õppe käigus, toetamiseks, teave ja nõustamine õppe-eesmärkidel toimuva liikuvuse toetamiseks ja artikli 5 lõike 1 punktis f viidatud koostöö kvaliteedi tagamiseks, mis võib hõlmata:
 - i) selliste organisatsioonide võrgustikke, mis hõlbustavad liikuvust ja tunnustamist, näiteks Euroguidance ning diplomite ja tunnistuste akadeemilise tunnustamise riiklikud infokeskused (NARIC);
 - ii) toetust riikidevahelistele veebipõhiste teenustele nagu Ploteus;
 - iii) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega **2241/2004** (millega luuakse ühtne kvalifikatsioonide ja pädevuste läbipaistvuse raamistik) kooskõlas olevat tegevust Europass algatuse raames.
- (f) Artikli 5 lõike 1 punktis h („Kaasnevad meetmed“) osutatud muud algatused, **kaasa arvatud vastastikuse õppimise meetmed**, mis on suunatud artikli 23 lõike 2 punktis a viidatud põhitegevuse eesmärkide edendamisele.

2. Artikli 23 lõike 2 punktis b osutatud keeleõppe põhitegevuse alusel võib toetada järgmisi meetmeid, **mis on mõeldud rahuldama õpetamise ja õppimisvajadusi rohkem kui ühes allprogrammi valdkonnas.**
- (a) artikli 5 lõike 1 punktis e viidatud mitmepoolsed projektid, mille eesmärk on muu hulgas:
 - i) uute keeleõppematerjalide, sealhulgas *online*-kursuste ja keeletestide vahendite arendamine;
 - ii) **keeleõpetajate, koolitajate ja muu personali** koolituseks vajalike vahendite ja kursuste arendamine;
 - (b) Artikli 5 lõike 1 punktis e viidatud võrgustikud keeleõppe ja keelelise mitmekesisuse valdkonnas.
 - (c) Artikli 5 lõike 1 punktis h osutatud muud algatused kooskõlas integreeritud **elukestva õppe** programmi eesmärkidega, sealhulgas õppijate jaoks keeleõppe atratiivsemaks muutmine massimeedia ja/või turustamise, teavitustegevuse ja teabekampaaniate ning konverentside, uurimuste ja statistiliste näitajate abil keeleõppe ja keelelise mitmekesisuse valdkonnas.
3. Artikli 23 lõike 2 punktis c osutatud IKT põhitegevuse alusel võib toetada järgmisi meetmeid, **mis on mõeldud rahuldama õpetamise ja õppimisvajadusi rohkem kui ühes allprogrammi valdkonnas.**
- (a) artikli 5 lõike 1 punktis e osutatud mitmepoolsed projektid, mis on suunatud uuenduslike meetodite, sisu, teenuste ja keskkonna arendamisele ja levitamisele;
 - (b) artikli 5 lõike 1 punktis e viidatud võrgustikud, mis on suunatud teadmiste, kogemuste ja heade tavade jagamisele ja vahetamisele;
 - (c) artikli 5 lõike 1 punktis f kirjeldatud muud elukestva õppe põhimõtete ja tavade kohane tegevus, mis võib sisaldada hindamis-, jälgimis-, võrdleva uurimise, kvaliteedi parandamise ja suundumuste analüüsi mehhanisme tehnoloogia ja pedagoogika osas.
4. Artikli 23 lõike 2 punktis d osutatud levitamise põhitegevuse alusel võib toetada järgmisi meetmeid.
- (a) Artikli 5 lõike 1 punktis d viidatud ühepoolsed ja riiklikud projektid;
 - (b) Artikli 5 lõike 1 punktis e viidatud mitmepoolsed projektid, mille eesmärgiks on muu hulgas:
 - i) uuenduslike toodete ja protsesside kasutamise ja rakendamise toetamine;
 - ii) koostöö edendamine sama valdkonna projektide vahel;
 - iii) heade tavade arendamine levitamise mooduste osas.

- (c) Artikli 5 lõike 1 punktis f osutatud viitematerjali koostamine, mis võib hõlmata asjakohaste statistiliste andmete kogumist ning uurimusi levitamise, tulemuste kasutamise ja heade tavade vahetamise kohta.

~~Artikkel 39~~

Ristprogrammi rakendusmeetmed

- ~~1. Ristprogrammi rakendamiseks vajalikud meetmed loetletud küsimustes võtab komisjon artikli 10 lõikes 2 sätestatud halduskorra kohaselt:~~
- ~~(d) iga-aastane tööplaan, valikukriteeriumid ja menetlused;~~
 - ~~(e) aastaeelarve ja rahade jagamine ristprogrammi erinevate tegevuste vahel;~~
 - ~~(f) ristprogrammi rakendamise suunised ja selle põhitegevused;~~
 - ~~(g) rahade jagamine liikmesriikide vahel lisas sätestatud riikliku büroo menetluse teel juhitavatele tegevustele;~~
 - ~~(h) programmi järelevalve ja hindamise ning tulemuste levitamise ja edastamise kord.~~
- ~~2. Ristprogrammi rakendamiseks vajalikud meetmed kõigis küsimustes, v.a käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud, võetakse artikli 10 lõikes 3 sätestatud korras.~~

VI peatükk Jean Monnet' programm

Artikkel 4034

Jean Monnet' programmis osalejad

~~Integreeritud~~ Elukestva õppe programmi raames ja ~~lisa alusel~~ on Jean Monnet' programm suunatud:

- (a) üliõpilastele ja teadlastele Euroopa integratsiooni valdkonnas mis tahes kõrghariduse vormis (~~ISCED 5. ja 6. tase~~) nii ühenduses kui sellest väljaspool;
- (b) kõrgharidusasutustele nii ühenduses kui sellest väljaspool **vastavalt tunnustamisele oma riigis**;
- (c) kõnealuste asutuste õpetajatele ja ~~haldus~~ **muule** personalile;
- (d) hariduse ja koolitusega seotud ühingutele ja nende esindajatele nii ühenduses kui sellest väljaspool;
- (e) riiklikele ja eraorganisatsioonidele, mis vastutavad hariduse ja koolituse korraldamise ja edastamise eest kohalikul ja piirkondlikul tasandil;
- (f) Euroopa integratsiooni küsimustega tegelevatele uurimiskeskustele ja asutustele nii ühenduses kui sellest väljaspool .

Artikkel 4135

Rakenduslikud eesmärgid Jean Monnet' programmi eesmärgid

1. Lisaks artiklites 1 ja 2 artiklis 1 määratletud ~~integreeritud~~ elukestva õppe programmi eesmärkidele on Jean Monnet' programmi rakenduslikud **konkreetsed** eesmärgid järgmised:

- (a) **edendada õpetamis-, uurimis- ja analüüsitegevust Euroopa integratsiooniõpingute valdkonnas**;
- (b) **toetada vajalikku hulka Euroopa integratsioonile ja Euroopa perspektiivis haridus- ja koolitussüsteemidele keskenduvaid asutusi ja ühendusi.**

2. **Jean Monnet' programmi rakenduslikud eesmärgid on järgmised:**

- (a) edendada pädevust õpetamises, uurimistöös ja mõttetegevuses kõrgharidusasutuste Euroopa integratsiooniüuringute valdkonnas nii ühenduses kui sellest väljaspool;
- (b) suurendada spetsialistidest akadeemikute ja Euroopa kodanike hulgas üldiselt Euroopa integratsiooniga seotud teadmisi ja teadlikkust;

- (c) toetada peamisi Euroopa institutsioone, mis tegelevad Euroopa integratsiooni küsimustega;
- (d) toetada Euroopa hariduse ja koolituse alal tegutsevaid kõrgtasemelisi ühendusi **ja institutsioone**.

Artikkel 4236

Jean Monnet' programmi meetmed

1. Artikli 23 lõike 3 punktis a viidatud põhitegevuse alusel võib toetada järgmisi meetmeid.
 - (a) Artikli 5 lõike 1 punktis d osutatud ühepoolsed ja riiklikud projektid, mis võivad hõlmata:
 - i) Jean Monnet' õppetoole, pädevuse ja õpetamise moodulite keskusi;
 - ii) professorite, teiste kõrghariduse tasandi õpetajate ja Euroopa integratsioonile spetsialiseerunud uurijate ühendusi;
 - iii) toetust noortele Euroopa integratsioonile spetsialiseerunud teadlastele;
 - iv) ühendusega seotud teabe- ja uurimistegevust eesmärgiga edendada arutelu, mõtetegevust ja teadmisi Euroopa integratsiooniprotsessi kohta.
 - (b) Artikli 5 lõike 1 punktis e osutatud mitmepoolsed projektid ja võrgustikud, mis võivad hõlmata toetust mitmepoolsete uurimisrühmade rajamisele Euroopa integratsiooni valdkonnas.
2. Artikli 5 lõike 1 punktis g osutatud tegevustoetusi järgmiste Euroopa huve järgivate institutsioonide teatavate tegevuslike ja halduskulude katmiseks võib määrata artikli 23 lõike 3 punktis b viidatud põhitegevuse alusel:
 - (a) Euroopa Kolledž (Brugge ja Natolini ülikoolilinnakud);
 - (b) Euroopa Ülikooli Instituut, Firenze;
 - (c) Euroopa Avaliku Halduse Instituut, Maastricht;
 - (d) Euroopa Õigusakadeemia, Trier.
 - (e) **Euroopa Eripedagoogika Arendamise Agentuur, Middelfart**
3. Artikli 23 lõike 3 punktis c viidatud põhitegevuse alusel võib artikli 5 lõike 1 punktis g viidatud tegutsemistoetust määrata haridus- ja koolitusvaldkonnas tegevate Euroopa institutsioonide või ühenduste teatud talitus- ja halduskulude katmiseks.
4. Toetust võib määrata igal aastal või seda võib pikendada ühendusega sõlmitud partnerluse raamlepingu piires.

Artikkel 43~~37~~

Jean Monnet' programmi eelarve

Vähemalt ~~28%~~**16%** Jean Monnet' programmi eelarvest kasutatakse artikli ~~23~~ lõike 3 punktis a viidatud põhitegevuse toetamiseks, vähemalt ~~44%~~**65%** artikli ~~23~~ lõike 3 punktis b viidatud põhitegevuse toetamiseks, ja vähemalt ~~18%~~**19%** artikli ~~23~~ lõike 3 punktis c viidatud põhitegevuse toetamiseks.

Artikkel 44

Rakendusmeetmed

1. ~~Jean Monnet' programmi rakendamiseks vajaliku meetmed järgnevalt loetletud küsimustes võtab komisjon artikli 10 lõikes 2 sätestatud halduskorra kohaselt:~~
 - (a) ~~iga-aastane tööplaan, valikukriteeriumid ja menetlused;~~
 - (b) ~~aastaeelarve ja rahaliste vahendite jagamine Jean Monnet' programmi erinevate tegevuste vahel;~~
 - (c) ~~Jean Monnet' programmi rakendamise suunised ja selle põhitegevused;~~
 - (d) ~~programmi järelevalve ja hindamise ning tulemuste levitamise ja edastamise kord.~~
2. ~~Jean Monnet' programmi rakendamiseks vajalikud meetmed kõigis küsimustes, v.a käesoleva artikli lõikes 1 nimetatu, võetakse artikli 10 lõikes 3 sätestatud korras.~~

III JAOTIS

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 45~~38~~

Üleminekusäte

1. Otsuste 382/1999/EÜ,²⁷ 253/2000/EÜ,²⁸ 2318/2003/EÜ,²⁹ 791/2004/EÜ³⁰ või **2241/2004/EÜ³¹** alusel 31. detsembril 2006 või enne seda algatatud meetmeid hallatakse vastavalt nende otsuste sätetele. Erandiks on, et nende otsustega kehtestatud komiteed asendatakse käesoleva otsuse artikli 10 kohaselt kehtestatud komiteega.
2. Nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklis 18 sätestatu alusel võib kasutada programmi tarbeks assigneeringuid, mis tulenevad ebaõigesti makstud summade tagasimaksmisest vastavalt otsustele 382/1999/EÜ, 253/2000/EÜ, 2318/2003/EÜ, 791/2004/EÜ ja 2241/2004/EÜ.

Artikkel 46~~39~~

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*

²⁷ EÜT L 146, 11.6.1999, lk 33.

²⁸ EÜT L 28, 3.2.2000, lk 1.

²⁹ ELT L 345, 31.12.2003, lk 9.

³⁰ ELT L 138, 30.4.2004, lk 31.

³¹ ELT **L 390, 31.12.2004, lk 6.**

LISA

HALDUS- JA FINANTSSÄTTED

A. Haldussätted

Menetlused integreeritud elukestva õppe programmiga seotud ettepanekute ja valikute tegemiseks on järgmised.

1. Riikliku büroo menetlus

1.1 Menetlus 1

Järgmisi meetmeid, mille raames vastav riiklik büroo oma valiku teeb, hallatakse riikliku büroo 1. menetluse teel:

- (a) artikli 5 lõike 1 punktis a osutatud riikideülene inimeste liikuvus elukestva õppe raames Euroopas;
- (b) artikli 5 lõike 1 punktis b viidatud kahe- ja mitmepoolsed partnerlused;
- (c) artikli 5 lõike 1 punktis d viidatud ühepoolsed ja riiklikud projektid, kui neid rahastatakse artikli ~~38~~**33** lõike 4 punkti a alusel.

Nende meetmete raames esitatud rahalise toetuse taotlused tuleb esitada riiklikele büroodele, mille liikmesriigid on määranud vastavalt otsuse artikli 6 lõike 2 punktile b. Riiklikud asutused teevad valiku ja eraldavad valitud taotlejatele rahalist toetust vastavalt ~~artiklite 9, 21, 26, 31 ja 39~~ **artikli 9** kohaselt kehtestatud üldsuunistele. Riiklikud asutused jagavad toetused vastavates liikmesriikide asuvate toetusesaajate vahel. Kõik kahe- või mitmepoolse partnerluse pooled saavad toetust otse oma vastavast riiklikust büroost.

1.2 Menetlus 2

Järgmist tegevust, mille raames komisjon hindab ja oma valiku teeb, kuid mille raames vastavad riiklikud bürood viivad läbi ~~hindamis-~~ ja lepingumenetlused, hallatakse riiklike büroode menetluse 2 teel:

- artikli 5 lõike 1 punktis c viidatud mitmepoolsed projektid.

Selle tegevuse raames esitatud rahalise toetuse taotlused tuleb esitada ~~vastavatele riiklikele büroodele, mille projekti koordinaatoriks olev liikmesriik on määranud vastavalt artikli 6 lõike 2 punktile b. Projekti koordinaatoriks olevad liikmesriigi riiklik büroo viib läbi taotluste hindamise ja esitab komisjonile esialgse nimekirja taotlustest, mida võib rahuldada. Komisjon teeb esitatud nimekirja alusel valiku ning seejärel eraldab riiklik büroo valitud taotlejatele rahalist toetust vastavalt artikli 31 kohaselt kehtestatud üldsuunistele. Enne esialgse nimekirja esitamist komisjonile teeb selle projekti koordineeriva riigi riiklik büroo koostööd kõigi teiste projektis osalevate riikide vastavate büroodega.~~ **komisjonile, kes koostöös liikmesriikide ekspertidega teeb ettepanekute kvaliteedi hindamise. Komisjon teeb valiku ja eraldab valitud taotlejatele rahalist toetust vastavalt artikli 9 kohaselt kehtestatud üldsuunistele.**

Komisjon kannab üle vajaliku summa valitud projekti toetamiseks projekti koordinaatori riiklikule büroole. Riiklikud bürood jaotavad toetused vastava liikmesriigi valitud projektikoordinaatoritele, mis vastutavad raha eraldamise eest projektiga seotud partneritele.

2. Komisjoni menetlus

Järgnevaid meetmeid, mille käigus esitatakse komisjonile projektiettepanek ja komisjon teeb oma valiku, hallatakse komisjoni menetluse teel:

- (a) artikli 5 lõike 1 punktis d osutatud ühepoolsed ja riiklikud projektid, v.a artikli ~~38~~**33** lõike 4 punkti a alusel rahastatud projektid;
- (b) artikli 5 lõike 1 punktis e osutatud mitmepoolsed projektid ja võrgustikud;
- (c) artikli 5 lõike 1 punktis f osutatud elukestva õppe põhimõtete ja süsteemide jälgimine ja analüüs, viitematerjalide, sh uurimuste, statistika, analüüside ja näitajate koostamine, kvalifikatsiooni ja eelnevate õpingute läbipaistvust ja tunnustamist toetav tegevus;
- (d) artikli 5 lõike 1 punktis g osutatud tegevustoetused;
- (e) artikli 5 lõike 1 punktis h („Kaasnevad meetmed“) osutatud teised algatused, **mis on suunatud integreeritud elukestva õppe** programmi eesmärkidega kooskõlas olevad **eesmärkide täitmisele**.

Nende allprogrammide raames esitatud rahalise toetuse taotlused tuleb esitada komisjonile, kes teeb valiku ja eraldab valitud taotlejatele rahalist toetust vastavalt ~~artiklite 9, 21, 26, 31 ja 39~~ **artiklis 9** kohaselt kehtestatud üldsuunistele.

B. Finantssätted

Komisjon tagab, et integreeritud **elukestva õppe** programmi alusel toetuse saajatele eraldatud finants- ja haldusnõuded on vastavuses toetuse tasemega. Komisjon peab tagame eelkõige, et üksikisiku liikuvuse ja partnerluste suhtes kehtivad finantseeskirjad ning taotlus- ja aruandekohustus jäävad kasutajasõbralikuks ja piisavalt lihtsaks, et mitte piirata ligipääsu vähem soodsas olukorras olevatele üksikisikutele ja nendega töötavatele institutsioonidele või organisatsioonidele.

Komisjon annab riiklikele büroodele kriteeriumid, millest valiku- ja otsustamismenetlusel, samuti lepingute sõlmimisel ja nende käsutuses olevate rahaliste vahendite väljamaksmisel ja auditeerimisel lähtuda. Kriteeriumide puhul võetakse arvesse makstavate toetuste suurust ning kui toetus on väiksem kui 25 000 eurot, rakendatakse taotlejate ja toetuse saajate suhtes kõigil etappidel lihtustatud süsteeme. Kriteeriumid võimaldavad riiklikel esindustel määratleda ja piiritleda toetuse taotlejatel nõutava teabe üksikasjalikkuse taseme ning sõlmida toetuse määramise järel lepinguid lihtsustatud korras, nii et need sisaldavad vaid järgmisi andmeid:

- **lepinguosalised;**

- lepingu kestus, mis on kulude abikõlblikkuse periood;
- toetuse maksimaalne suurus;
- asjaomase meetme lühikirjeldus;
- aruande- ja auditeerimise võimaldamise kohustus.

Samuti võimaldavad kriteeriumid riiklikel büroodel lubada, et toetuse saajate poolne kaasrahastamine toimub mitterahaliste sissemaksete kujul. Neid tuleb asjakohaselt kontrollida, kuid neile pole vaja anda rahalist hinnangut.

1. Riikliku büroo 1. menetluse teel hallatavad meetmed

1.1 Ühenduse rahalised vahendid, millega toetatakse rahaliselt riikliku büroo menetluse teel hallatavaid meetmeid kooskõlas käesoleva lisa punkti A alapunktiga 1.1, jaotatakse liikmesriikide vahel kooskõlas komisjoni vastavalt artikli 10 lõikele 2 määratud valemiga, mis võib hõlmata järgmist:

- (a) igale liikmesriigile antud miinimumsummat, mis määratakse kooskõlas asjaomase allprogrammi jaoks olemasolevate eelarvevahenditega;
- (b) ülejäänud summad jagatakse eri liikmesriikidele järgmistel alustel:
 - i) ~~liikmesriikide vaheline elatustaseme erinevus;~~
 - ii) ~~liikmesriikide pealinnade kaugus üksteisest;~~
 - iii) ~~iga liikmesriigi nõudluse ja/või osaluse tase vastava tegevuse osas;~~
 - iv) iga liikmesriigi:
 - õpilaste ja õpetajate koguarv koolihariduses artikli ~~49~~**18** lõike 1 punktides a ja b määratletud koolide partnerlussuheteks ja vahetusprojektideks Comeniuse programmi raames;
 - üliõpilaste ja/või vilistlaste koguarv kõrghariduses artikli ~~24~~**22** lõike 1 punkti a alapunktides i ja iv sätestatud üliõpilaste vahetusprojektideks ja süvendatud kavade kohasteks meetmeteks Eramuse programmi raames;
 - kõrgharidusasutuste õpetajate koguarv artikli ~~24~~**22** lõike 1 punkti a alapunktides ii ja iii sätestatud õpetajate ja muu personali vahetusteks Erasmuse programmi raames;
 - üldine rahvaarv ja sellega seoses 15–35aastaste elanike arv artikli ~~29~~**26** lõike 1 punktides a ja b ja ~~ja–e~~ sätestatud liikuvuse ja partnerluste ning kahe- ja mitmepoolsete projektide meetmeteks Leonardo da Vinci programmi raames;

- täiskasvanute koguarv artikli ~~34~~**30** lõike 1 punktides a ja b sätestatud vahetus- ja partnerlusprojektideks Grundtvigi programmi raames;

ii) liikmesriikide vaheline elukalliduse erinevus;

iii) liikmesriikide pealinnade kaugus üksteisest;

iv) iga liikmesriigi nõudluse ja/või osaluse tase vastava tegevuse osas;

1.2 Need valemid peaksid olema võimalikult neutraalsed liikmesriikide erinevate haridus- ja koolitussüsteemide suhtes.

1.23 Nii viisi jagatavaid ühenduse vahendeid haldavad artikli 6 lõike 2 punktis b sätestatud riiklikud bürood .

1.34 Komisjon võtab koostöös liikmesriikidega vajalikud meetmed, et ergutada tasakaalustatud osalust ühenduse, liikmesriigi ja vajaduse korral piirkondlikul tasandil ning vajadusel eri õppeainetes. Nendele meetmetele eraldatud vahendid ei või ületada 5% iga kõnealuse allprogrammi rahastamiseks ettenähtud aastaeelarvest.

2. Toetusesaajate määramine

Käesoleva otsuse artikli ~~42~~**36** lõikes 2 loetletud institutsioonid on käesolevaga määratud integreeritud **elukestva õppe** programmi toetuste saajateks kooskõlas komisjoni määruse **(EÜ, Euratom)** nr 2342/2002 artikliga 168.

NARIC võrgustikku kuuluvad riiklikud üksused, Eurydice võrgustik, Euroguidance võrgustik, riiklikud kutsevalifikatsiooni piirkondlikud tugikeskused **eTwinningu tugikeskused** ja Europassi riiklikud keskused toimivad vahenditena programmi riiklikul tasandil rakendamiseks kooskõlas nõukogu määruse **(EÜ, Euratom)** nr 1605/2002 artikli 54 lõike 2 punktiga c ja komisjoni määruse **(EÜ, Euratom)** nr 2342/2002 artikliga 38.

3. Toetusesaajad

Vastavalt määruse määruse nr **(EÜ, Euratom)** 1605/2002 artikli 114 lõikele 1 võib toetust määrata **juriidilistele või** füüsilistele isikutele. Need **Füüsiliste isikute puhul võib toetus** esineda stipendiumi kujul.

4. Kindlasummalised toetused, ühikkulude astmestik ja auhinnad

Komisjoni Määruse **(EÜ, Euratom)** nr 2342/2002 artikli 181 lõike 1 kohaseid kindlasummalisi toetusi ja/või ühikkulude astmestikku võib kasutada artiklis 5 viidatud meetmete korral.

Kindlasummaline toetus võib olla kuni 25 000 eurot ühe toetuse kohta. Neid võib kombineerida kuni 100 000 euroniga ja/või kasutada koos ühikkulude astmestikuga.

Komisjon võib integreeritud **elukestva õppe** programmi meetmetele auhindu määrata.

5. Partnerluslepingud

Kui selle programmi meetmeid toetavad partnerlustoetuse raamlepingud vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 artiklile 163, siis võib selliseid partnerlusi valida ja rahastada nelja aasta pikkuseks ajavahemikuks, mille pikendamise kord on lihtne.

6. Õppimisvõimalusi pakkuvad avalik-õiguslikud asutused ja organisatsioonid

Kõiki liikmesriikide poolt määratletud koole ja kõrgemaid haridusasutusi ning kõiki õppimisvõimalusi pakkuvaid asutusi ja organisatsioone, mis on saanud viimase kahe aasta jooksul rohkem kui 50% aastatuludest riiklikest allikatest või mida juhivad avalik-õiguslikud asutused või nende esindajad, kohtleb komisjon eeldades, et neil on olemas vajalik finantssuutlikkus, ametialane ja haldussuutlikkus ning vajalik finantsstabiilsus, et käesoleva programmi raames projekte ellu viia; neilt ei nõuta selle tõestamiseks täiendavat dokumentatsiooni. Sellised asutused võib vabastada auditeerimisnõudest vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 artikli 173 lõikele 4.

57. Euroopa Liidu üldistes huvides tegutsevad asutused

Kui nimetatud programmi tegevustoetusi määratakse ~~komisjoni~~ määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 artiklis 162 määratletud Euroopa Liidu üldistes huvides tegutsevatele asutustele, ei kehti nende suhtes järkjärgulise vähendamise põhimõtte pikendus kooskõlas ~~nõukogu~~ määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikli 113 lõikega 2.

68. Taotlejate kutsealane pädevus ja kvalifikatsioon

Komisjon võib kooskõlas ~~komisjoni~~ määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 artikli 176 lõikega 2 otsustada, et teatud toetuse saajate kategoorial on kavandatava meetme või tööplaani täitmiseks vajalik kutsealane pädevus ja kvalifikatsioon.

79. Kolmandast riikidest pärit partnerite osalemine

Partnerid kolmandatest riikidest võivad vastavalt artikli ~~45~~**14** lõikele 2 komisjoni või asjaga seotud riikliku büroo äranägemisel osaleda mitmepoolsetes projektides, võrgustikes või partnerlustes. Otsus, kas selliseid partnereid toetada, põhineb Euroopa tasandi lisaväärtuse astmel, mis võiks tuleneda nende partnerlusest projektis, võrgustikus või kõnealuses partnerluses.

810. Alammäär

Käesoleva otsuse artikli ~~45~~**14** kohaselt on valdkondlikele allprogrammidele eraldatav alammäär seoses käesolevas artiklis määratletud finantsraamistikuga järgmised:

Comenius ~~40%~~**13%**

Erasmus 40%

Leonardo da Vinci 25%

Grundtvig ~~3%~~**4%**

911. Riiklikud bürood

Ühenduse rahalist abi antakse liikmesriikide vastavalt artikli 6 lõike 2 punktile b kehtestatud või määratud riiklike büroode tegevuse toetamiseks. ~~Sellist abi võib osutada tegevustoetuste kujul ja see ei tohi ületada 50% riikliku büroo heakskiidetud tööprogrammi kogukuludest.~~

Kooskõlas komisjoni määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 artikli 38 lõikega 1 võib käesoleva otsuse artikli 7 lõike 1 alusel integreeritud elukestva õppe programmis osalevates kolmandates riikides riikliku büroo kohustused delegeerida avalikke teenuseid osutavatele riiklikele avalik-õiguslikele asutustele või eraõiguslikele asutustele, mille suhtes kohaldatakse vastava riigi õigust.

Proportsionaalsuse põhimõtet järgides hoitakse sertifitseerimis- ja aruandenõuded kohasel miinimumtasemel.

12. Tehniline abi

~~Integreeritud~~ Elukestva õppe programmi eelarve võib katta ka programmi kohaldamiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks vajalike ettevalmistuste, järelevalve, kontrolli, auditi ja hindamisega seotud kulutused. Eelkõige võivad need hõlmata uurimusi, koosolekuid, teabevahetust, väljaandeid, kulutusi teabe vahetamiseks vajalikele informaatikavõrkudele ning kulutusi, mis on seotud muu tehnilise või haldusabiga, mida komisjonil on programmi rakendamisel tarvis kasutada.

13. Pettusevastased sätted

~~Artiklite 9, 21, 26, 31, 36, 39 ja 9~~ Artikli 9 alusel võetud komisjoni otsustega, nendest tulenevate lepingute ja kokkulepetega ning osalevate kolmandate riikidega sõlmitud lepingutega, nähakse eelkõige ette, et komisjon (või selle volitatud esindaja), k.a ~~OLAF~~ Euroopa Pettusevastane Amet (OLAF), tegeleb järelevalve ja finantskontrolliga ning kontrollikoda viib läbi auditeid, vajadusel kohapeal. Nimetatud viisil võidakse kontrollida riiklikke büroosid ning vajaduse korral toetuste saajaid.

Tegevustoetuse saaja annab komisjoni kasutusse kõik viimasele maksele järgneva viie aastaga seotud tõendavad dokumendid, sealhulgas auditeeritud raamatupidamisaruande toetuse saamise aastal tehtud kulutuste kohta. Toetusesaaja tagab, et võimaluse korral antakse komisjoni kasutusse ka partnerite või liikmete valduses olevad tõendavad dokumendid.

Komisjon võib lasta auditeerida toetuse kasutamist kas otse oma töötajate poolt või oma valikul muu välise kvalifitseeritud isiku poolt. Auditeid võib läbi viia kogu lepingu kehtivusajal ja viie aasta jooksul alates lõppmakse tegemisest. Vajaduse korral võib komisjon teha audititulemuste põhjal tagastamisotsuse.

Komisjoni personalil ja komisjoni volitatud kolmandatel isikutel peab olema asjakohane juurdepääsuõigus eelkõige toetusesaaja ametiruumidele ja kogu auditi läbiviimiseks vajalikule teabele, sealhulgas elektroonilisele teabele.

~~Kontrollikojal ja Euroopa Pettusevastasel Ametil (OLAF)~~ OLAFil on samad õigused nagu komisjonil, eelkõige juurdepääsuõigus.

Peale selle võib komisjon kõnealuse programmi raames teha kohapeal kontrollle ja ülevaatusi nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 kohaselt.

Käesoleva määruse raames rahastatavate ühenduse meetmete puhul tähendab eeskirjade eiramine määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 tähenduses mis tahes üleastumist ühenduse õiguse sätetest või juriidilise üksuse tegevusest või tegematajätmisest põhjustatud lepingulise kohustuse täitmatajätmist, mis põhjendamatult kuluartikli tõttu kahjustas või oleks võinud kahjustada ühenduste üldeelarvet või mõnda ühenduse täidetavat eelarvet.

LEGISLATIVE FINANCIAL STATEMENT

Policy area(s): Education and culture
Activit(y/ies): Education and training

TITLE OF ACTION: COMMUNITY PROGRAMME IN THE FIELD OF LIFELONG LEARNING

1. BUDGET LINE(S) + HEADING(S)

15.02.22 (Lifelong Learning Programme); 15.04.01.22 (Lifelong Learning Programme administrative expenditure); 15.01.04.30 (Executive Agency)

2. OVERALL FIGURES

2.1. Total allocation for action : € 6,970 million for commitment

2.2. Period of application:

2007-2013

2.3. Overall multiannual estimate of expenditure:

(a) Schedule of commitment appropriations/payment appropriations (financial intervention) (*see point 6.1.1*)

Cash prices € million

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	Total
Commitments	820.900	876.181	939.067	979.874	1,011.269	1,066.753	1,099.228	6,793.272
Payments	563.670	877.324	928.943	971.195	1,004.141	1,055.471	1,392.528	6,793.272

* 2013 et seq for payments

(b) Technical and administrative assistance and support expenditure (*see point 6.1.2*)

Cash prices € million

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	Total
Commitments	23.772	24.247	24.732	25.227	25.732	26.246	26.772	176.728
Payments	23.772	24.247	24.732	25.227	25.732	26.246	26.772	176.728

* 2013 et seq for payments

Cash prices € million

Subtotal a + b	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	Total
Commitments	844,672	900,428	963,799	1.005,101	1.037,001	1.092,999	1.126,000	6.970,000
Payments	587,442	901,571	953,675	996,422	1.029,873	1.081,717	1.419,300	6.970,000

* 2013 et seq for payments

(c) Overall financial impact of human resources and other administrative expenditure
(see points 7.2 and 7.3)

Cash prices € million

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
Commitments/ payments	27.032	27.572	28.124	28.686	29.260	29.845	30.442	200.961

Cash prices € million

TOTAL a+b+c	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	Total
Commitments	871.704	928.000	991.923	1,033.787	1,066.261	1,122.844	1,156.442	7,170.961
Payments	614.474	929.143	981.799	1,025.108	1,059.133	1,111.562	1,449.742	7,170.961

* 2013 et seq for payments

2.4. Compatibility with financial programming and financial framework

[X] Proposal is compatible with the working document of the Commission services of 11 April 2006 on the financial Framework 2007-2013.

2.5. Financial impact on revenue:

[X] Proposal has no financial implications (involves technical aspects regarding implementation of a measure)

3. BUDGET CHARACTERISTICS

Type of expenditure		New	EFTA contribution	Contributions form applicant countries	Heading in financial framework
Non-comp	Diff	NO	YES	YES	1A

4. LEGAL BASIS

Treaty establishing the European Community, Articles 149 and 150.

5. DESCRIPTION AND GROUNDS

See initial proposal.

6. FINANCIAL IMPACT

6.1. Total financial impact on Part B - (over the entire programming period)

6.1.1. Financial intervention

Commitments (cash prices)								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
Comenius	133.200	138.527	143.531	148.653	153.924	161.689	167.313	1,046.837
Erasmus	363.200	386.457	432.855	454.627	467.576	495.769	513.294	3,113.778
Leonardo	209.500	225.098	237.377	247.756	257.306	270.653	277.261	1,724.951
Grundtvig	37.920	48.383	50.288	52.254	54.281	56.371	58.527	358.024
Transversal	53.160	53.176	49.710	50.771	51.853	55.416	55.440	369.526
Jean Monnet	22.540	23.133	23.871	24.349	24.836	25.332	25.839	169.900
Operational	1.380	1.407	1.435	1.464	1.493	1.523	1.554	10.256
Total	820.900	876.181	939.067	979.874	1,011.269	1,066.753	1,099.228	6,793.272

The “Operational” line includes preparatory visit grants and evaluations. The costs of operating support for National Agency no longer appears here, but has been incorporated as an overhead of 4.5% in the decentralised parts of the Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci and Grundtvig budgets.

6.1.2. *Technical and administrative assistance, support expenditure and IT expenditure (commitment appropriations)*

Commitments (cash prices)								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
1) Technical and administrative assistance								
a) Executive Agency	15.272	15.577	15.889	16.207	16.531	16.862	17.198	113.536
b) Other TAA:	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
- intra muros:								
- extra muros:	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Symmetry	2.706	2.760	2.815	2.872	2.929	2.988	3.047	20.117
Audits	0.750	0.765	0.780	0.796	0.812	0.828	0.845	5.576
Other informatics assistance	0.350	0.357	0.364	0.371	0.379	0.386	0.394	2.602
Experts – project evaluations	1.050	1.071	1.092	1.114	1.137	1.159	1.182	7.806
Subtotal 1	20.128	20.531	20.941	21.360	21.787	22.223	22.667	149.637
2) Support expenditure								
a) Studies	0.700	0.714	0.728	0.743	0.758	0.773	0.788	5.204
b) Meetings of experts	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
c) Information and publications	2.244	2.289	2.335	2.381	2.429	2.478	2.527	16.683
d) Other	0.700	0.713	0.728	0.743	0.758	0.772	0.790	5.204
Subtotal 2	3.644	3.716	3.791	3.867	3.945	4.023	4.105	27.091
TOTAL	23.772	24.247	24.732	25.227	25.732	26.246	26.772	176.728

6.2. Calculation of costs by measure envisaged in Part B (over the entire programming period)

Commitments (cash prices)

Breakdown	Type of outputs (projects, files)	Number of outputs (2007-2013)	Average unit cost EUR	Total cost (2007-2013) EUR million
<u>Comenius</u>				
In-service training for teachers	Individual mobility	72,000	1,733	124.800
Work-experience for future language teachers	Individual mobility	12,723	4,200	53.438
Upper secondary school pupil mobility	Individual mobility	5,265	2,300	12.110
Partnerships : School partnerships	Project + mobility	28,664	24,000	687.924
Partnerships: Comenius Regio	Project + mobility	442	24,000	10.609
Projects : Transfer of innovation	Project	229	260,397	59.631
Projects : Development of innovation	Project	51	249,098	12.704
Networks	Project	51	427,765	21.816
Accompanying measures projects	Project	64	88,250	5.648
School Twinning	Project	189	307,709	58.157
Total Comenius				1,046.837

Breakdown	Type of outputs (projects, files)	Number of outputs (2007-2013)	Average unit cost EUR	Total cost (2007-2013) EUR million
<u>Erasmus</u>				
Mobility: Standard student mobility	Individual mobility	1,424,885	1,433	2,041.860
Mobility: Special student mobility	Individual mobility			p.m.
Mobility: Student placements in undertakings	Individual mobility	144,088	2,832	408.056
Mobility: Short-term teacher mobility	Individual mobility	235,717	703	165.709
Mobility: Long-term teacher mobility	Individual mobility			p.m.
Mobility: Higher Education Teacher mobility to undertakings	Individual mobility			p.m.
Mobility: Other staff	Individual mobility	10,054	1,420	14.277
Mobility: Organisation of mobility (e.g. student services, language preparation)	Project	21,207	11,200	237.513
Mobility: Intensive language courses	Project + mobility	3,538	3,710	13.125
Mobility: Intensive programmes	Project + mobility	1,794	34,850	62.514
Projects : Transfer of innovation	Project	197	134,843	26.564
Projects : Development of innovation	Project	48	129,604	6.221
Multilateral projects: Virtual campuses	Project	69	468,507	32.327
Networks	Project	158	376,867	59.545
Accompanying measures Projects	Project	106	107,764	11.423
Bologna promotion: national teams	Project	203	42,552	8.638
Bologna projects and promotion	Project	70	371,514	26.006
Total Erasmus				3,113.778

Breakdown	Type of outputs (projects, files)	Number of outputs (2007-2013)	Average unit cost EUR	Total cost (2007-2013) EUR million
<u>Leonardo da Vinci</u>				
Mobility of young people in initial VT	Individual mobility	327,030	1,530	500.356
Mobility of young workers & recent graduates	Individual mobility	131,419	3,150	413.971
Mobility: Trainers	Individual mobility	88,920	1,370	121.820
Partnerships	Project + mobility	2,739	47,590	130.329
Projects : Transfer of innovation	Project	1,295	345,492	446.988
Projects : Development of innovation	Project	130	371,508	48.296
Networks	Project	110	269,255	29.618
Accompanying measures	Project	50	176,100	8.805
Specific calls for proposals related to policy priorities	Project	105	235,886	24.768
Total Leonardo da Vinci				1,724.951

Breakdown	Type of outputs (projects, files)	Number of outputs (2007-2013)	Average unit cost EUR	Total cost (2007-2013) EUR million
<u>Grundtvig</u>				
Mobility: Staff training mobility	Individual mobility	10,830	1,523	16.489
Mobility: Grundtvig assistantships	Individual mobility	4,400	3,423	15.062
Mobility: Adult learner mobility	Individual mobility	25,800	1,139	29.394
Partnerships	Project + mobility	3,248	47,590	154.580
Projects : Transfer of innovation	Project	400	234,850	93.940
Projects : Development of innovation	Project	100	222,010	22.201
Networks	Project	100	224,910	22.491
Accompanying measures	Project	40	96,675	3.867
Total Grundtvig				358.024

Breakdown	Type of outputs (projects, files)	Number of outputs (2007-2013)	Average unit cost EUR	Total cost (2007-2013) EUR million
<u>Transversal programme</u>				
<u>Transversal programme: KA1 : Policy Development</u>				
ARION study visits	Individual mobility	17,251	1,279	22.065
Cedefop study visits	Individual mobility			p.m.
Experimental projects	Project			p.m.
Innovation projects	Project			p.m.
Fora	Project			p.m.
Eurydice	Project	203	144,731	29.380

NARICS	Project	77	21,544	1.659
Statistics and indicators: Administrative Agreement with the JRC ISPRA (CRELL)	Project	7	1,307,693	9.154
Development of statistics and indicators	Project	130	95,938	12.472
Studies and comparative research (ex Socrates Action 6 projects)	Project	60	248,883	14.933
Studies (Ex-B3-1000)	Project	90	110,922	9.983
Presidency conferences + DGs	Project	90	157,000	14.130
Support to policy developments (ET2010; EQF, QA, Guidance projects + networks; etc)	Project	440	56,691	24.944
Ploteus	Project	196	8,413	1.649
Euroguidance	Project	196	84,128	16.489
Europass	Project	196	84,128	16.489
Total Key Activity 1: Policy Development				173.347
<u>Transversal programme: KA2 : Languages</u>				
New language materials	Project	155	339,135	52.566
Online courses	Project			p.m.
Training tools for language teachers	Project			p.m.
Web portal	Project			p.m.
Networks	Project	76	264,066	20.069
Awareness raising	Project	92	280,598	25.815
Competence tests (Language indicator)	Project	4	2,680,750	10.723
Conferences	Project			p.m.
European language label	Project	203	10,345	2.100
Total Key Activity 2 : Languages				111.273
<u>Transversal programme: KA3 : ICT</u>				
Multilateral projects	Project	210	222,252	46.673
Digital literacy	Project	47	212,191	9.973
Networks	Project			p.m.
ICT development monitoring	Project	27	276,852	7.475
Total Key Activity 3 : ICT				64.121
<u>Transversal programme: KA4 : Dissemination</u>				
National projects	Project			p.m.
Multilateral projects	Project	189	109,975	20.785
Studies	Project			p.m.
Total Key Activity 4 : Dissemination				20.785
Total Transversal programme				369.526

Breakdown	Type of outputs (projects, files)	Number of outputs (2007-2013)	Average unit cost EUR	Total cost (2007-2013) EUR million
<u>Jean Monnet programme: Jean Monnet Action</u>				
<u>Key Activity 1: Jean Monnet Action</u>				
Jean Monnet Chairs, Centres of Excellence and Modules	Project	842	27,038	22.766
Associations of Professors and Researchers	Project	21	15,667	0.329
Young researchers	Project			p.m.
Information and research activities	Project	245	30,453	7.461
Total Jean Monnet Action				30.556
<u>Key Activity 2: Multilateral projects</u>				
Transnational research groups	Project	21	55,186	1.159
Total Multilateral projects				1.159
<u>Key Activity 3: Operating Grants</u>				
College of Europe, Bruges & Natolin	Operating Grant	7	4,804,429	33.631
European University Institute, Florence	Operating Grant	7	8,300,429	58.103
Academy of European Law, Trier	Operating Grant	7	1,747,286	12.231
Institute of Public Administration, Maastricht	Operating Grant	7	927,286	6.491
Special Needs Agency, Middelfart	Operating Grant	7	845,000	5.915
Grants to other institutions	Operating Grant	35	458,171	16.036
Other associations	Operating Grant	56	103,179	5.778
Total Operating Grants				138.185
Total Jean Monnet programme				169.900
Programme-related operational				10.256

TOTAL COST LLL PROGRAMME			6,793.272
---------------------------------	--	--	------------------

7. IMPACT ON STAFF AND ADMINISTRATIVE EXPENDITURE

7.1. Impact on human resources

Types of post		Staff to be assigned to management of the action using existing and/or additional resources		Total	Description of tasks deriving from the action
		Number of permanent posts	Number of temporary posts		
Officials or temporary staff	A	82.0	0	82.0	<i>Programme implementation</i>
	B	33.5	0	33.5	
	C	59.0	0	59.0	
Other human resources DNE/AUX			AUX A 2.0	2.0	<i>Programme implementation</i>
			AUX B 16.0	16.0	
			AUX C 9.0	9.0	
			DNE 16.0	16.0	
Total		174.5	43.0	217.5	

The planned staff resources are compatible with the preliminary draft budget 2007.

7.2. Overall financial impact of human resources – 2005 prices

Type of human resources	Amount (€ million)	Method of calculation
Officials	18.846	€108,000 * 174.5 officials
Temporary staff	0.000	N/A
Other human resources (specify budget line)	0.216	€108,000 * 2.0 A officials
	1.728	€108,000 * 16.0 B officials
	0.972	€108,000 * 9.0 C officials
	0.720	€45,000 * 16.0 DNEs
Total	22.482	

The amounts are total expenditure for twelve months.

7.3. Other administrative expenditure deriving from the action – 2005 prices

Budget line (number and heading)	Amount € million	Method of calculation
Overall allocation (Title A7)		

A0701 – Missions	1.000	1,230 missions of up to 2 days at €650 + 200 missions of 1 week at €1,000
A07030 – Meetings	1.000	€1,160 per participant (€860 travel + €150 per diem * 2 days) = 860 participants
A07031 – Compulsory committees ¹	1.000	€860 per participant = 1,160 participants
A07032 – Non-compulsory committees	0	
A07040 – Conferences	0.500	
A0705 – Studies and consultations	0	
Other expenditure (specify)	0	
Information systems (A-5001/A-4300)		
Other expenditure - Part A (specify)		
Total	3.500	

The amounts are total expenditure for twelve months.

I.	Annual total (7.2 + 7.3)	€ 25.982
II.	Duration of action	7 years
III.	Total cost of action (I x II)	€ 181.874

The needs for human and administrative resources shall be covered within the allocation granted to the managing DG in the framework of the annual allocation procedure.

8. FOLLOW-UP AND EVALUATION

See initial proposal.

9. ANTI-FRAUD MEASURES

See initial proposal.